192. številka. V Ljubljani, v torek, 22. avgusta 1911. XLIV. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen: celo leto . . . . . K 24·— pol leta . . . . . „ 12·— četrt leta . . . . . „ 6·— na mesec . . . . . „ 2·—

v upravništvu prejeman: celo leto . . . . . K 22·— pol leta . . . . . „ 11·— četrt leta . . . . . „ 5·50 na mesec . . . . . „ 1·90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), **telefon št. 34.**

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.
Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: celo leto . . . . . K 25·— pol leta . . . . . „ 13·— četrt leta . . . . . „ 6·50 na mesec . . . . . „ 2·30

za Nemčijo: celo leto . . . . . K 28·—

za Ameriko in vse druge dežele: celo leto . . . . . K 30·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), **telefon št. 85.**

Pred skupščino Ciril-Metodove družbe.

Mi Slovenci imamo danes pravzaprav samo eno obrambno organizacijo, ki je vredna tega imena, namreč družbo sv. Cirila in Metoda. Ona je takorekoč misel, srce, vtrip celega naroda, zenica v njegovem očesu. Njena zgodovina je zgodovina naroda, v njej in z njo živi in pade naš narod. Nam vsem, ki nam narodova bodočnost še ni deveta briga, je prirasla k srcu in postala za nas že nekak življenjski program.

Že dolga leta se borim in vojskujem pod njeno zastavo in zato mislim, da sem nekoliko opravičen, povedati tudi svoje mnenje k nasvetu, ki ga je pred nekaj dnevi objavil »obmejni Slovenec«.

Avtor dotičnega sestavka izraža na koncu sam željo, da bi se resni ljudje z njegovim nasvetom bavili. Pričakoval sem, da se kdo drugi oglasi k besedi, ker se mi cela zadeva zdi res vredna debate, toda — zaman. Je v tem nekoliko tega, čemur pravimo: signum temporis ali znak dobe . . .

Da je naša narodna obramba še nepopolna in pomanjkljiva, to čutimo na vseh koncih in krajih in pri vsaki priliki. Zlasti njena organizacija še šepa, manjka pa tudi enotnosti, sistematičnosti in velikopoteznosti. Izčrpavamo se v nabiranju stanjolnega papirja, odrezkov in znamk in mislimo, da smo s tem storili vse, kar se na narodno-obrambnem polju sploh storiti da.

Sem zadnji, ki bi temu paberkovanju odrekal narodno-vzgojni pomen; tudi se popolnoma zavedam dejstva, da smo šele na začetku realnejšega naziranja na narodno obrambo — ampak ta začetek traja vendar le že predolgo. Treba je iti dalje, da se ne utopimo v malenkostih; treba je višjih, večjih, skupnih ciljev; treba je velikih načrtov, na realizacijo katerih se bomo vrgli vsi z vnemo, iavdušenjem in trdnim prepričanjem, da prodremo. Treba povedati našim marljivim brambovcem, da so še silnejša in krajša pota, po katerih se pride še prej do izboljšanja narodovega posestnega stanja, ko pa po teh ovinkih, po katerih hodimo danes. Treba je dati cilj, pokazati smer in obrazložiti sredstva!

Danes pa smo v resnici tako raztreseni in razmetani in tako malo je vezij, ki bi nas spajale, da se ni čuditi, ako se naša vsakoletna bilanca konča z vedno večjim minusom. Na glavni skupščini se sicer še shajamo, da si podamo roke, izpregovorimo par fraz, odglasujemo absolutorij in izvolimo nove člane v vodstvo — pa spet se razidemo, ta sem, oni tja, ne da bi se dogovorili o svojih bodočih nalogah, načrtih in akcijah. In tako delamo vsak v svojem okraju in vsak na svojo roko, pri čemur pa si mnogokrat medsebojno podiramo, kar smo s trudom in težavo zgradili, baš ker ni enotne niti, po kateri bi se ravnali, ker ni sistema, ker ni skupno dogovorjenega in sklenjenega načrta.

Da je taka nesmotrenost v narodni obrambi silno ovirajoča in celo škodljiva, so naši zakleti sovragi Nemci že davno izprevideli, in zato prirejajo njihova napadalna društva kakor »Schulverein« in »Südmark« skoro vsako leto po tri dni trajajoče zaupne sestanke, kakor n. pr. lansko leto v Beljaku. Tam kujejo na tihem velikopotezne načrte, kako bodo germanizirali nas Slovence; tam si porazdele delo, in tako vidimo, da je v celi njihovi napadalni akciji trezna premišljenost in sistem.

Mi seveda svoje narodne obrambe še nimamo tako daleč izvedene in organizirane, da bi lahko tvegali posebni eno — ali celo tridnevni narodno-obrambni kongres ob priliki glavne skupščine naše Ciril-Metodove družbe, toda kar lahko storimo je to, da si na skupščini postavimo nekak program za bodoče leto. To pa je nemogoče, ker in dokler je skupščina javna in služi le v ta namen, da skupščinarji zaslišijo in odobrijo vodstveno poročilo in volijo nov odbor. Zaradi tega poročila in volitev pa na dalekosežnejše predloge z ozirom na našo narodno obrambo niti ne preostane časa, če bi jih tudi hotel kdo staviti vkljub nevarnosti, da na nje opozori naše narodne nasprotnike bodisi na severu ali na jugu.

Zato se je na pr. misel, ustanoviti gospodarsko obrambno društvo »Branibor« sprožila pri — banketu. Danes vidim jaz in še marsikdo drugi, da bi bilo za stvar samo veliko boljše in koristnejše, ako bi se ta akcija bila spočela in temeljito, vsestransko prerešetala na kakem zaupnem sestanku vseh vplivnih in merodajnih mož, in bi tako ne ostala malonadebuden plod ene ali dveh mislečih glav. Več glav pač več ve.

Ta edini primer — lahko bi jih navedel še več — bo mogoče zadostoval, da nas prepriča o umestnosti predloga, ki ga je stavil »Obmejni Slovenec«. Tisk vodstvenih poročil in njih razpošiljatev podružnicam vsaj en teden pred skupščino bo družbo stalo sicer nekaj krone, toda ugodnosti, ki je bo nudil ta modus, bodo daleč odtehtale njegove gmotne neprilike. Kdor bi se hotel udeležiti skupčine, dobil bi kot član od svoje podružnice vodstveno poročilo, katero bi v enem tednu lahko temeljito proučil. In tako bi na zaupni sestanek, ki bi tvoril del glavne skupščine, prišli ljudje o družbenem delovanju že obveščeni in na debato pripravljeni, kar gotovo ne kaže podcenjevati. Pri načinu, kakor so se do danes vršile skupščine, pa je bila temeljita in na svojem višku stoječa debata dokaj otežkočena, da ne rečem nemogoča.

Nisem noben radikalec, ki hoče z glavo skozi zid, ampak to reformo pa mislim, da lahko izvršimo. Lastna opazovanja so me prepričala, da ima »obmejni Slovenec« prav, ko pravi, da nam je skupščina, kakršna je bila dosedaj, postala skoro formalnost. Jaz bi še pristavil, da gledamo malo preveč na parado in zunanji lesk.

Je res, da je tudi to za marsikoga potrebno in da to vpliva, toda časi so preresni, nego da bi nam lesk smel biti vse. Resnejši ljudje, ki bi si od skupščine radi odnesli domov tudi kaj pozitivnega, na njo niti ne zahajajo več radi, ker jim ne nudi tega, česar si žele.

Ugodi pa se lahko i enim i drugim, ako se poleg zaupnega sestanka vrši še manifestacijsko zborovanje. Na tem bi poročalo družbeno nadzorništvo in bi se volilo nove odbornike. Posebno pa bi jaz želel, da bi se na tem manifestacijskem zborovanju oglasili naši **gg. poslanci.** Ti bi v dostojni in primerni obliki lahko dali duška našim pritajenim čutom, željam in zahtevam z ozirom na naše splošno narodne in kulturne potrebe.

To bi nudilo dovolj leska temu vsakoletnemu družbenemu slavju, učinkovalo bi blagodejno in tolažilno na udeležnike, češ: »saj so celo naši dosedaj tako rezervirani poslanci z nami«, imelo pa bi tudi praktično stran na zgoraj.

Pridružujem se v polnem obsegu želji, izrečeni od »obmejnega Slovenca«, da bi družbeno vodstvo, v katerem ima narod sedaj svoje najboljše može, našlo primeren način, kako ugodno rešiti to zadevo že za letošnjo glavno skupščino. Najboljše bi mogoče bilo, ako bi se vršilo najprej javno manifestacijsko zborovanje od 11. do 1., od pol 3. do 6. popoldne pa zaupni sestanek. Sicer pa je to le moje skromno mnenje, slišal pa bi rad tudi drugo plat zvona. Naprej!

Star brambovec.

O uspehih I. avstrijskega shoda proti tuberkulozi, posebno z ozirom na otroško varstvo.

II.

Posebne važnosti bilo je dognati, kako je v tem oziru z otroško dobo, kajti že davno nam je znano, da so otroci posebno dovzetni za tuberkulozo. Tozadevne obsežne preiskave izvršila sta na dunajski polikliniki docent dr. H a m b u r g e r in asistent dr. P o l l a k. Rezultate njihovih preiskavanj nam predočuje naslednja tabela:

Starost za časa okužbe	Število opazovanih otrok	Za tuberkulozo †	od ostalih: je za tuberkulozo kliniško obolelo	od ostalih: ni obolelo
1. star. leto	207	91	109	7
2. „ „	38	3	28	7
3. „ „	23	4	10	9
4. „ „	17	—	6	11
5. „ „	12	—	1	11
6. „ „	8	—	—	8
7. „ „	9	—	—	9
8. „ „	3	—	—	3
9. „ „	2	—	—	2
10. „ „	4	—	—	4
11. „ „	1	—	—	1
12. „ „	—	—	—	—
13. „ „	1	—	—	1

Iz tabele razvidimo, da otroci, ki se okužijo po 4. starostnem letu, skoraj nikdar ne obole za manifestno tuberkulozo, nasprotno pa, da od otrok, ki se okužijo od rojstva pa do 4. leta, večina oboli in jih veliko število tudi umrje za tuberkulozo.

Če preračunamo v gorajšnji tabeli umrljivost, dobimo za v 1. letu okužene otroke umrljivost = 90% za v 2. letu okužene otroke umrljivost = 13% za v 3.—4. letu okužene otroke umrljivost = 8% za v 5.—6 letu okužene otroke umrljivost = 2% za v 7.—10. letu okužene otroke umrljivost = 3% za v 11.—14. letu okužene otroke umrljivost = 1·5%

Kaj pa je povod, da otroci v prvih letih starosti tako pogosto obole za manifestno tuberkulozo in v tako velikem številu za njo umirajo? Vzrok je dvojen. Na eni strani so majhni otroci vsled neprestane ozke dotike z materjo, rejnico, pestunjo itd. prav posebno izpostavljeni mogočnosti okužbe, na drugi strani pa je njih naravna odporna sila proti tuberkulozi minimalna, dočim se ta odporna sila že s 4. letom tako ojači, da otroci od tega leta dalje le prav redko obole za manifestno tuberkulozo. Da je temu res tako, vemo že davno, ker nam to kažejo slučaji iz vsakdanjega življenja. Popolnoma pojasnile pa so nam te razmere šele preiskave, zgrajene na specifičnih tuberkulinskih reakcijah. Klasičen zgled, kako zelo grozi dojencem in majhnim otrokom okužba, navaja B e r n h e i m. Opazoval je tri jetične matere, ki so rodile dvojčke. Po enega dvojčkov so pustili doma v rodbini, kjer ga je redila zdrava dojnica, drugega pa so oddali na deželo, kjer so ga redili s kravjim mlekom. Vsi trije doma ostali dvojčki so oboleli in umrli za tuberkulozo, akoravno so bili pri prsih in so torej imeli mnogo prikladnejšo hrano, daleč od matere na deželi umetno rejeni otroci pa so ostali zdravi in so se krepko razvijali. Čisto naravno — doma, v obližju jetične matere so se otroci hitro okužili in so zapadli smrtonosni tuberkulozi, ker jih v njih starosti ni mogla ščititi naravna odporna sila telesa.

Kakega pomena je ta odporna sila, pokaže naj nam eden zgledov, ki jih navaja dr. Pollak:

Zakonska Janez in Amalija K sta bila baje vse življenje zdrava; tuberkuloznih znakov ne kažeta. Pred štirimi leti priselila se je v njuno stanovanje jetična svakinja in

LISTEK.

Kolera v Trnovem in Krakovem.

Zanimiva črtica, ki nosi na čelu gorenji naslov, s šifro J. P. na koncu, mi je prišla te dni po naključju v roke. Spis se mi vidi baš za sedanji čas, ko nas vznemirja v sosedstvu kolera, aktualen. Da ga otmem pozabnosti, sem sklenil obelodaniti ga v celoti.

* * *

Grozna morilka, prednica naši koleri, »črna smrt« imenovana, ki so pred njo tolikrat trepetali naši pradedje, je švignila včasih, ko je v prejšnjih stoletjih obiskovala Ljubljano, tudi skozi »Križevniška vrata« in potrkala na duri prestrašenih Krakovčanov in Trnovčanov. Človeška kuga se je prikazala v Krakovem leta 1598. Gosposka, boječa se, da bi se bolezen ne razširila, je dala ograditi in z deskami obiti vse Krakovsko predmestje, ki se je štelo tedaj in še nekaj stoletij pozneje s Trnovim vred za vas. Na ta način so bili Krakovčani popolnoma osamljeni.[1])

Naslednjega 1599. leta je kuga še huje morila v Krakovem. Toliko jih je umorila zlobnica, da je bilo največ hiš praznih. Ker je spadalo Krakovo pod gospoščino nemškega viteškega reda, je ukrenil mestni magistrat, da se piše križevniškemu upravitelju, naj požge v Krakovem vse tiste hiše, kjer so prebivalci izumrli.[2]) V Krakovski ulici na št. 21., sedaj svojini gče. Franje Goršičeve, je še dandanes v zvunanjo hišno steno vzidana kamenita podoba poslikanega sedečega angela, ki si z levico opira lice, v desnici drži peščeno uro, z mrtvaško lobanjo pod nogami, baje v spomin, da se je nekoč pri tej hiši ustavila kuga.

Dve leti pozneje, proti koncu leta 1601., se je prikazala kuga v Trnovem. Zanešena je bila tja iz mesta iz Leberwurstove hiše, kjer je bil prejšnje leto umrl za kugo neki iz Štajerske došli kurir. Magistrat, ki mu je bilo Trnovo podložno, je storil vse, da bi zatrl kužno bolezen; osamil je Trnovčane, dokler ni izginil poslednji kužni sled. Meseca decembra 1601. l. so smeli zopet občevati z mestom.[3])

Leta 1790. so v Trnovem hudo mrli otroci za kozami. Meseca januarja 1814. l. so se vsled nakopičenja vojaštva pokazale kužne bolezni — živčna mrzlica in ostudnice[4]) v Krakovem in Trnovem. Intendant za Gorenjsko baron Codelli je poskrbel, kolikor je mogel, da se je bolezen omejila in ugonobila.[5])

Kolera je razsajala v predmestjih ob Gradaščici štirikrat, namreč l. 1836, 1849, 1855 in 1866. Žrtve, ki so padle pod smrtno koso v trnovski župniji v Ljubljani o koleri leta 1836. nam je imenoma naštel v svojem dnevniku trnovski mali čolnar Janez Tomec, po domače Capnik, porojen dne 24. maja 1796. l., umrl dne 26. januarja 1876. l. Njegov dnevnik, pisan v pristnem trnovskem narečju, sega s prvim zaznamkom v leto 1813. Zadnja beležka je iz leta 1873. Izprva in proti koncu so zapiski redkejši. Pisec teh vrstic si prihranja opis zanimivega dnevnika in navedbo posameznih dogodkov iz njega za drugo priliko, sedaj navaja samo to, kar je sporočil Tomec o koleri v Trnovem in Krakovem. Izpremenjen je edino le pravopis, sicer je v naslednjih vrsticah povzeta popolnoma Tomčeva pisava.

»V leitu 1836 in u mescu rožencuetu ta 10 dan, tu je ob suetmo Primaž se je kolera al kuga u Jblan in perveč per nas u naš far u Tirnaum začela.« — Po tem uvodu našteva Tomec za kolero umrle zaporedoma po posameznih tednih. Beleži jih po hišnih priimkih, ki so sedaj večinoma že pozabljeni in se jih spominja le še kak star Trnovčan.

»Ta pervi teden sa umerl: Ta perva je umerla Bergantuka, ta druga Gortnarca, 3. Surčenova Liza, 4. en soldat per Mladenk, 5. en šustar u Grehčetu hiš, 6. drug dan negou sin, 7. ta stara Voiskula.

Ta drug teden sa umerle: 1. Polakova dekle, 2. Gugla, 3. policai per Kogloušk, 4. ta erjau Andreic, 5. Strukluka, 6. Elsenka, 7. Mersetenku, 8. Tentarškna Liza.

Ta trek teden sa umerl: 1. Žabik, 2. Elsenu otrok, 3. Bakon, 4. Kuca Tone, 5. Aleš, 6. Francken mož, 7. Hermančen sin per Kogloušk, 8. cimperman per Paveln, 9. Meruček,[6]) 10. Šimnu Francel, 11. Kocjaška, 12. ena ženska per Šmet, 13. ta stara Nackuka, 14. Kikerca, 15. Košatu Andreic, 16. Orenetu otrok, 17. Baiducu otrok, 18. Šurcenu Jerni, 19. Kermis, 20. ta stara Kočjaška.

Ta četert teden sa umerl: 1. Slanuču Tone, 2. malnarjuga Mateuža dekla, 3. Ferkležuka, 4. ta debela Mica, 5. Lourenetova žena, 6. Kramarjuve Neže otrok, 7. Videnšken brat, 8. Luksituva žena, 9. ta stara Jernaušuka, 10. Bakonu fant, 11. iz narafa en otrok, 12. ta stara Frencela, 13. šustar per Klinck, 14. ta stara Joškuka, 15. ena šustarca per Semen.

Ta pet teden sa umerl: 1. Komatarjuva Meta, 2. ta stara Mladenka, 3. iz Narafa en otrok, 4. per Pauln en otrok, 5. Jerinatuva Jera, 6. v Pemnž ena ženska, 7. iz Čenčaratuve hiše žena.

Ta šest teden: 1. iz Marosta en mož, 2. Percu otrok.«

Tomec je prav zapisal v svojem dnevniku. V Ljubljani se je pričela kolera v Trnovskem predmestju na št. 21. Dolgo vrsto nesrečnikov, pomorjenih od kolere, je otvorila 50-letna dninarjeva vdova Marija Bergant. V uradnem listu »Laibacher Zeitung« 1836. l. je zaznamovana njena bolezen z izrazom: želoděna kolika (gastrische Colik) s pripomnjo, da je bila sodno ogledana. Uradno so rabili leta 1836. za kolero izraze: driska (Durchfall), bljuvna griža (Brechruhr, Brechdurchfall). Kolera je jela moriti tedaj v Trnovem pri »Mihatu«, — tako se je reklo po domače pri hiši, ki je nosila št. 21.[7]) Tu je bilo prvo torišče kolere v Ljubljani. Prav v tej hiši je štiri dni za Bergantovko podlegla koleri Marija Poglajen[8]) — morda Gortnarca iz Tomčevega dnevnika. Dne 17. junija je bil prvi smrtni slučaj v Krakovem

[1]) Izv. Muz. dr. VIII. pag. 28.

[2]) Mitt. d. Musealv. f. Kr. XII. pag. 89.

[3]) Mitt. d. Musealv. f. Kr. XIII. pag. 19. sq.

[4]) Ostudnice = Blutfleckenausschlag, die Peteschen, Pleteršnik I. pag. 864.

[5]) pl. Radics: Zgod. dež. civ. bolnice pag. 49.

[6]) Meruček = Jakob Čepon, opekarski mojster † 30. junija 1836. v Trnovem na št. 49., zdaj Karunova ulica št. 5. Stat. animarum.

[7]) Sedaj št. 2. v Trnovski ulici.

[8]) Laib. Ztg.

je po enoletnem bolehanju tamkaj umrla.

Otroci: 1. Janez K., 9 let star, je bil 5 let star, ko je prišla teta v hišo. Je bil dosedaj baje vedno zdrav in ne kašlja.

Zdravniški izvid: Dobro rejen otrok zdravega lica. Telesna teža 28.900 gr. Pljuča zdrava. Pirquetova reakcija pozitivna (latentna tuberkuloza).

2. Friderika K., $5^1/_2$ leta stara, je bila $1^1/_2$ leta stara, ko je prišla teta v hišo. Z drugim letom obolela je na ošpicah in na to na očeh. Je od tega leta sem slabotna in bolehna.

Zdravniški izvid: Tipična tuberkulozna sestava telesa. Na levi eksudat prsne mrene. Telesna teža 15.600 gr. Pirquetova reakcija pozitivna (z ozirom na prsne bolezenske znake manifestna tuberkuloza).

3. Leopold K., je 3 tedne star umrl za črevesnim katarjem.

Za časa okužbe 5letni otrok se torej manifestne tuberkuloze prost (Pirquet +) nemoteno razvija, $1^1/_2$-letni otrok oboli za manifestno tuberkulozo in zaostaja v razvoju.

Dr. Pollak je dalje dognal, da se takozvani **tuberkulozni habitus** (neka posebna sestava telesa, ki jo nahajamo pri jetičnih in za jetiko dovzetnih otrokih — natančneje popisana v brošuri »Kako obvarujemo našo deco jetike«) pojavlja le pri otrocih, ki so se okužili v 1. letu starosti, ne pa pri otrocih, ki so se okužili pozneje. **Tuberkulozni habitus je torej habitus otroka, ki se je v 1. starostnem letu okužil s tuberkulozo.**

V slučajih, v katerih nahajamo manifestno tuberkulozo pri starejših otrocih, mogoče nam je skoraj vselej dognati, da so se dotični otroci okužili že v 1. letu.

Če upoštevamo vse te navedene okolnosti, pridemo do naslednjih zaključkov:

1. Skoraj vsi otroci, v katerih obližju se nahaja kak jetičnik, kažejo pozitivno tuberkulinsko reakcijo.

2. Otroci, ki se okužijo v prvih življenjskih letih (približno do 4. leta) obole večinoma za kliniško manifestno tuberkulozo.

3. Starejši (nad 4 leta stari) otroci po navadi po okužbi s tuberkulozo ne kažejo manifestnih znakov obolenja in jih okužba tudi ne ovira v njih nadaljnem razvoju — to je, tuberkuloza v poznejših letih okuženih otrok je po navadi latentna.

4. Tuberkulozni habitus pojavlja se skoraj zgolj pri otrocih, okuženih v 1. letu starosti.

5. Tuberkulozna obolenja starejših otrok smatrati je kot recidivo, to je kot povratek okužbe, ki se je vršila v 1. življenskem letu.

Kaj pa nas uče ti zaključki? Kažejo nam, da je ena najvažnejših nalog v boju proti tuberkulozi ta, ščititi otroke prvih starostnih let pred okužbo.

V tem oziru pripada važna naloga našim marljivim društvom za otroško varstvo in mladinsko skrb in baš radi tega sem to najzanimivejšo točko I. avstrijskega shoda proti tuberkulozi nekoliko obširneje razjasnil.

Sprejme se tudi predlog g. Klaricija, da bi se glavna skupščina vršila vsako leto v drugem kraju.

Politična kronika.

Ministrski svet še ni sklepal, kakor poroča »Samostatnost«, kdaj naj se državni zbor skliče. Računajo namreč s tem, da se bodo morda spravna pogajanja v Pragi zavlekla do meseca oktobra, ker hoče knez Thun, da se spravna pogajanja neprenehoma vrše, dokler se ne doseže rezultat, najsi bo ta pozitiven ali negativen.

* * *

Dunajski mestni svet je včeraj glede mesnega vprašanja sklenil, da ima dunajska občina pravico in dolžnost, da sama ureja zadeve, ki se tičejo aprovizacije mesta z živili in ne pusti, da bi se ogrska vlada v to vmešavala. Odločno zavrača vse poskuse Ogrske, spraviti Dunaj v odvisnost od Ogrske. Nadalje so sklenili, poslati k ministrskemu predsedniku in poljedelskemu ministru deputacijo, ki jima naj sporoči ta sklep.

* * *

V ogrsko - hrvats. drž. zboru je včeraj stavil posl. Eitner predlog, naj se zakon o inkompatibiliteti tako spremeni, da poslanci ne bodo smeli sprejemati ne redov, ne naslovov ali enakih odlikovanj. Na zahtevo opozicije se je o tem predlogu poimensko glasovalo. Zbornica je z veliko večino sklenila preiti na dnevni red. Ker je vlada prepovedala listu »A nap« kolportažo, je interpeliral grof Batthyany, na kar mu je takoj odgovoril grof Khuen - Hedervary.

* * *

Ogrska vlada je zdaj vendar-le našla izgovor. Ves razpor zaradi mesnega vprašanja je nastal baje zaradi tega, ker je avstrijska vlada izjavila, da hoče do l. 1917 vsako leto uvoziti 10.000 ton argentinskega mesa. Ogrska vlada take zahteve ni pričakovala in je kot protikoncesijo zahtevala zvezo z Anabergom in sicer z motivacijo, da bi tak ogromen uvoz argentinskega mesa zelo škodoval ogrski živinoreji. Ogrska živinoreja bi bila s to novo železniško zvezo vsaj deloma odškodovana.

* * *

Turški list »Sabah« pravi, da je rusko - nemški dogovor obžalovanja vredno vmešavanje, ki je proti mednarodnemu pravu, ki je pa naravna posledica notranjih homatij v Perziji. Od Perzije je odvisno, da gospodarska delitev dežele ne postane tudi politična.

* * *

Francoski vojni minister je imel v nedeljo precej značilen govor, v katerem je izjavil, da ni brez pomisleka sprejel veliko odgovornost svojega resorta. Danes je pa prepričan, da ima francoski narod popolno zaupanje v svojo moč in svojo bodočnost. Francoski narod je miroljuben. Ponosen je na svojo slavno preteklost in ne misli odpovedati se velikim misijam Francije. V zaupanju na svojo lastno moč je Francija kos vsem eventualitetam bodočih dni. Ta govor je vzbudil v Franciji veliko senzacijo. — Ker so bile včeraj razširjene vesti o vojni med Nemčijo in Francijo, je bilo razpoloženje na londonski borzi precej slabo.

* * *

Bivši portugalski kralj Manuel je pisal znanemu finančniku Sir Casselu — kakor poroča berolinska »Deutsche Montagszeitung« — pismo, v katerem izraža upanje, da bo na Portugalskem zopet uvedena monarhija. Končno izraža upanje, da ga bo cesar Viljem podpiral v njegovem stremljenju.

* * *

Kitajski republikanci so poskusili napraviti atentat na admirala Li Chuna. Bomba, ki so jo vrgli proti njemu, pa ni imela zaželjenega uspeha. Več republikancev so aretirali in so našli pri njih v žepih pozive in letake, ki so bili namenjeni ljudstvu, vojski in tujim velesilam. Iz teh letakov je razvidno, da hočejo republikanci pregnati sedanjo cesarsko rodbino in napraviti republiko. Republikanci hočejo vpeljati tudi razne reforme in se obračajo zato na tuje velesile za pomoč. Če bi pa velesile ne hotele pomagati republikancem, bi morali ti smatrati vse tujce na Kitajskem za sovražnike.

Jubilej kmetijske šole na Grmu.

(Glavno zborovanje; ustanovitev »Društva absolventov kmetijske šole na Grmu«.)

V nedeljo zjutraj so bili pozdravni govori, ob enajstih so se dali vsi absolventje slikati na grajskem dvoru, opoldne je bil banket v gradu, ki se ga je udeležilo krog 200 gostov, med temi razven absolventov sedanji ravnatelj kmetijske šole g. Rohrmann z učiteljskim osobjem gg. Planinšek, Vedernjak, Zdolšek, Lapajne, prejšnji ravnatelj g. R. Dolenc in nadalje gg.: glavar Rechbach, prošt Elbert, župan Zurc z odborom, živinozdravnik O. Skale, drž. posl. Jarc, dež. odbornik dr. Zajec, vinarski nadzornik Skalicky.

Po banketu, pri katerem so servirale gojenke gospodinjske šole v Šmihelu, so sledile napitnice, izmed katerih naj omenim le par besed ravnatelja g. Rohrmanna, ki je govoril o pomenu, potrebi in o postanku tega zavoda. Tedanji deželni odbor je sprevidel, da je šola na Slapu v vipavski dolini zvršila svojo nalogo in da je potrebna gospodarske izobrazbe zlasti Dolenjska, ki se v nekaterih krajih izključno, v drugih več ali manj preživlja z vinorejo in koje vinogradni nasadi obsegajo 10.000 ha, dočim oni v Vipavski dolini le 1000 ha. Tedanji dež. odbor je skrbel, da je šola vživala ugled in zaupanje med ljudstvom, ki sta potrebna za dober razvoj slehernega zavoda. Spominja se sedanjega dež. odbora in njegove skrbi za razvoj te šole in napiva zbranim gostom in dežel. odboru.

V imenu absolventov se zahvali g. Tomazin, ki poudarja v svojem govoru odlične zasluge tedanjega dež. odbora in prejšnjega ravnatelja g. R. Dolenca (viharno odobravanje) in naloge absolventov, da goje in obdelujejo s pravo vnemo domačo grudo, ki so jim jo zapustili pradedje.

G. Dolenc se zahvali in pravi, da bi bilo vsakomur na njegovem mestu težko govoriti ob spominu na preteklost, vendar pa omenja začetek šole, ko je začel orati ledino na tej šoli in ko je jelo prevladovati spoznanje, da je treba tudi kmetu izobrazbe. Želi mnogo uspehov absolventom in sedanjemu ravnatelju, svojemu nasledniku, ki je času primerno ugodil zahtevam in reformiral gospodarstvo na zavodu.

Prečitajo se brzojavni in drugi pozdravi: dež. glavar pl. Šuklje, zadržan; dež. odbornik Lampe, želi žegen; g. Pirc, nadzornik g. Gombač, Ciril Dolenc, Kovačič in Cerjak, Mirko Perhavc, dež. posl. bogati župnik Peterlin iz Šmihela, ravnatelj Štrekelj iz Gorice, g. Bele, ravnatelj kmet. šole na Štajerskem.

Nato zapojo pevci pod vodstvom g. Ognjeslava Hladnika narodno himno in več drugih pesmi med splošnim navdušenjem.

G. Tomazin predlaga, da se v podporo ubogih pogorelcev v Mokronogu nabere nekaj darov in predlaga kot najmanjši prispevek 1 K, čemur se navzoči z navdušenjem odzovejo.

Nato se prične **glavno zborovanje.**

Predsednikom se enoglasno izvoli g. Klarici, podpredsednikom g. Globevnik in g. Medič zapisnikarjem.

Prvotno se je nameravalo ustanoviti organizacijo absolventov »Kmetijskih in gospodarskih šol«, in sicer je bilo današnje zborovanje določeno, da izvoli pripravljalni odbor. Vsi navzoči skoro brez izjeme so se pa izjavili za takojšnjo ustanovitev »društva absolventov kmetijske šole na Grmu«. Radi tega odpadejo vsi referati, ki so imeli namen, gladiti pot pripravljalnemu delu. Prečitata se samo referata g. Sancina o »Pomenu in obsegu organizacije absolventov kmetijske šole« v splošnem in referat g. Pipana o »Organizaciji in kmetskem stanu.«

Radi odsotnosti g. Sancina prečita njegov referat zapisnikar gosp. Medič.

Nato prečita svoj referat g. Pipan o »Organizaciji in o kmetskem stanu«. Pred vsem omeni vzroke slabega napredka v kmetijstvu, ki tiče po največ v starokopitnosti in pomanjkanju strokovne izobrazbe. V tem oziru bi bili pred vsem poklicani absolventi kmetijskih ol, ker prihajajo z ljudstvom v ožji stik in mu v kočljivih slučajih lahko pomagajo z dobrim nasvetom in podukom. Vedno naj ga napeljujejo k organizaciji, k zadružnitvu v svrho hitrega razpečavanja pridelkov, za kar naj skrbi tudi država, dežela in razne gospodarske korporacije, kajti tako delo more donašati koristi celokupnosti in ne samo posameznikom.

Po dolgotrajnem odobravanju se prečitajo pravila ustanovljenega društva, ki se po stvarnem razmotrivanju in interpretaciji ravnatelja g. Rohrmanna odobre.

Po prečitanju in odobrenju pravil se izvoli soglasno sledeči odbor za društvo, ki bo imelo svoj sedež na kmetijski šoli na Grmu.

Načelnik: g. Globevnik, Bršljin pri Novem mestu.

Podnačelnik: g. Rakoše, Straža.

Odborniki: gg.: Kršan, Avsec, Jakše, Pipan, Sancin, Klarici.

Blagajnik: g. Avsec.

Štajersko.

Iz Vranskega. Tukaj so si počili vojaški oddelki treh polkov, ki so tod na vajah, dva dneva. V proslavo rojstnega dne cesarjevega so napravili v trgu na treh krajih čedne transparente ter jih najlepše razsvetlili. V petek se je služila na prijaznem hribu na prostem cesarska maša, koje se je udeležilo vse vojaštvo v paradi in mnogo ljudstva iz trga in okolice. Kaj takega se tukaj še ni videlo, zato vsestranski naval. Zvečer pa je priredila čitalnica jako zanimiv koncert v prid potrebnim visokošolcem, na katerem so nas počastili umetniki brata Nerat in g. Unger iz Maribora. Divili smo se gibčni spretnosti in blagodonečim zvokom, ki jih je g. A. N. iz gosli izvabljal, radovali o prikupno donečih pesmih g. M. N., občudovali mojstrsko igranje g. U. na klavirju. Poset je bil zadovoljiv ne toliko od strani tržanov, ki se ob takih prilikah najraje odtegujejo in s tem pokažejo ne baš čedne lastnosti v posnemanje, ampak počastili so prireditev naši bližnji sosedi in tukajšni cenjeni letoviščarji s svojim obiskom. Pred vsem pa zaslužijo našo najtoplejšo zahvalo na obisku gg. c. kr. častniki, ki so vzlic pičlo odmerjenemu času za spanje hrabro vztrajali na koncertu. Vsa čast prirediteljem in pospeševateljem lepo uspele veselice, osobito tistim, ki so na ta ali drug način pripomogli krttkočasju. V nedeljo prirede vranski dijaki gledališko igro na novem, okusno sestavljenem odru C. M. podružnice. Da bi bil obisk v spodbudo našim mladim diletantom prav obilen!

Slov. Bistrica. V nedeljo, dne 27. avgusta popoldne ob 3. priredi ob priliki cerkvenega proščenja najemnik gostilne v hotelu »Avstrija« v Slov. Bistrici g. Rudolf Starovašnik veliko ljudsko veselico, katere čisti dobiček je namenjen revni šolski deci tukajšne okoliške šole. Z ozirom na blagi namen, je upati, da to veselico posetijo tudi okoliški Slovenci v večjem številu to tem bolj, ker so naši narodni nasprotniki v enak namen priredili že tri veselice, ki so se vse dobro obnesle in se je bati, da bodo skušali s pridobljenimi sredstvi še več dece odtujiti našemu narodu in jo pridobiti tukajšnji šulverajnski šoli.

Na gospodinjski šoli šolskih sester v Teharjih pri Celju se je te dni kakor čitamo v klerikalnem časopisju, »srečno« zaključil 14dnevni gospodinjski kurz. Da bi menda ljudi ne bodlo preveč v oči, se pove tako-le med drugimi brezpomembnimi rečmi, da so dobili »tudi naši francoski gospodje framazoni častno mesto v vrsti predavanj.« To se pravi po domače, hujskalo se je proti naprednjakom. Kolikor poznamo naše ljube šolske sestre in njihove kapucinske duhovne prijatelje, je bila ta politična hujskarija edini in glavni namen »gospodinjskega« kurza. Kurz je sicer obiskalo samo 16 deklet — ali dobro je tudi ta dekleta tako vzgojiti, da bodo kot bodoče slovenske gospodinje sejale prepir v mirnih družinah. To je po nankih sv. Janez Krekа dandanes prva naloga »krščanske žene«. Zanimivo je, da beračijo šolske sestre, oziroma katoliško podporno društvo za ta zavod tudi pri naprednjakih in naprednih denarnih zavodih ter da daje dežela za ta zavod politične hujskarije podporo. — Proti temu moramo najodločnejše protestirati. Smo prvi, ki želimo boljšo izobrazbo našega kmečkega ženstva — ali da bi se delalo iz naših deklet s pomočjo denarja vseh davkoplačevalcev kake klerikalne furije, proti temu moramo najodločnejše nastopiti.

Iz Slovenjgradca. Proti gotovim zvezam med našo sodnijo in nemškimi meščani, ki so vplivale tudi na pravosodstvo, se obrača mariborska »Straža« in napoveduje tozadevno akcijo drž. posl. dr. Verstovška. Bilo bi zares nujno potrebno, nekoliko očistiti zrak pri tej sodniji. Zato upamo, da ne ostane samo pri besedah, temveč da bomo tudi kaj slišali o dejanjih.

Kuga na gobcu in na parkljih. Ker se ta bolezen zopet v naši deželi razširja, je treba, da se podajo živinorejcem navodila, kako se naj postopa, da vsak svojo živino varuje okuženja ter zabrani razširjanje te zelo nalezljive bolezni. 1. V času, ko se kuga na gobcu in na parkljih razširja, naj gospodarji vestno skrbijo, da osebe, ki goved, ovce, koze in svinje oskrbujejo, ne pridejo v dotiko z drugimi domačimi osebami, pa tudi ne hodijo od doma ter ne občujejo s sosednimi ali tujimi ljudmi. Na vsak način naj se brezobzirno zabrani na kmetih navadno ponočno vasovanje mladine. 2. Osebe, ki živino oskrbujejo, naj nosijo posebno obleko in obutev pri hlevskih poslih, katero pa naj vsakokrat, predno zapuste hlev, odložijo ter si skrbno umijejo roke in lice. 3. Posamezni gospodarji in njihova družina naj nikakor ne obiskujejo gospodarstev in hlevov drugih gospodarjev. Ako pa kam gredo in se zopet vrnejo domu, naj skrbno osnažijo obleko in obutev, pa ne na dvorišču blizu hleva ali gnojišča. 4. Odločno se naj zabrani povsodi vstop v stanovanje ter na dvorišče in hleve vsem tujcem, posebno pa živinskim mešetarjem in trgovcem, mesarjem, živinozdravniškim mazačem, konjedercem, potujočim kramarjem, beračem itd. 5. Otroci okuženih gospodarstev naj ne hodijo v šolo, niti naj se ne potepajo okrog. 6. Goveja živina, ovce, koze in svinje naj se za časa kužne nevarnosti ne kupujejo, niti ne spravljajo na skupne pašnike, tuje živali se pa naj nikakor ne postavljajo v domače hleve. 7. Plemenice navedenih živali naj se v času kuge ne gonijo k plemenjaku iz domačije na tuji dvor. 8. Psi, mačke in kuretnina se naj zapirajo, če pobegnejo, se pa naj pokončajo. 9. Tla v hlevih naj se polijejo pri vhodih in po hodnikih, kakor tudi v žlebovih, kjer gnojnica odteka, vsak dan z apnenskim beležem, ki se naj po mogočnosti napravi sproti iz živega apna. 10. Gnoj naj se skrbno izkida vsaki dan sproti na gnojišče ter se naj tam poliva z apnenskim beležem ali kar je še bolje, potrosi z živim apnom. 11. Če bi se pri živini zapazila ali tudi samo le sumila kuga na gobcu in parkljih, se to ne sme zamolčati, temveč se mora nemudoma naznaniti občinskemu predstojniku, da pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu izposluje uradnega živinozdravnika, ki potem ukrene, kako ozdraviti okuženo živino in zabraniti nadaljno razširjanje kuge. — V Gradcu, dne 16. avgusta 1911. — Martin Jelovšek, štajerski deželni živinorejski nadzornik.

Zborovanje avstr. vinorejskega društva v Mariboru ob Dr. Avstrijsko vinorejsko društvo priredi v nedeljo 3. septembra svoje zborovanje v dvorani Götzove pivovarne v Mariboru. Za to zborovanje so pripravljeni naslednji referati: 1. O izberi najbolj priporočljivih vrst trte za Štajersko in o skušnjah, katere imamo dosedaj z različnimi vrstami trt na amerikanski podlagi. 2. Delovanje štajerskega deželnega odbora z ozirom na vinorejo. 3. Vprašanje, kako omogočiti pošteno prodajo štajerskih vin. 4. Uporaba umetnih gnojil

---

na št. 74., kjer je umrl »en šustar« Anton Spenger[9]) in drugi dan njegov sin Viljem. Iz našega drugega vira, t. j. iz ljubljanskega uradnega lista je jasno, da je Tomec v naglici semtertja kakega mrliča prištel na rovaš koleri, ki pa ni bila kriva tiste smrti. Tako n. pr. beremo v njegovem dnevniku med umrlimi za kolero v tretjem tednu na 14. mestu Kikerco, a »Laib. Ztg.« trdi, da je 68-letna gospa Magdalena Kicker, hišna posestnica, preminila za oslabelostjo. Njena je bila nekdanja meščanska vojašnica v sedanji Cerkveni ulici št. 21. — Višek je dosegla kolera v začetku julija; sredi tega meseca je bila že redka. Poslednji slučaj kolere je bil v Krakovem na št. 44. pri »Gorenjcu«, kjer je umrl ribič Jakob Čelešnik star 63 let dne 3. septembra 1836. l.

Drugič se je zglasila nemila gostinja kolera v Trnovem in v Krakovem leta 1849. »V leitu 1849 jen u mescu kimoucu se je u Jblan kolera začela, jen u naš far sa umerli: Goriškna Liza, Ožbinua Franca, Rostaharjua hči, ta černe Jere brat, Minka v spital, Meručku fant.«[10]) To poročilo Tomčevo je sicer istinito, a nepopolno. Leta 1849. je ugrabila kolera mnogo več Trnovčanov in Krakovčanov, kakor jih je on naštel, namreč 21. To pot je pričela moriti v Krakovem in sicer zopet na št. 74., kakor pred 13 leti. Prva smrt, ki jo je zakrivila, je bila dne 11. septembra. Najhuje se je razvila bolezen meseca oktobra; pojemala je po Vseh svetih. Zadnjo smrt je provzročila dne 4. decembra. Iz prenapolnjenih vojaških bolnic se je tedaj jel širiti legar. Meseca decembra 1849. so v Krakovem trije umrli za to nalezljivko in eden v Gradišču.

Leta 1850. se je kolera ognila Trnovega in Krakovega. Meseca oktobra se je pojavila na Tržaški cesti, — en slučaj, — in na Barju, kjer je štirim vzela življenje, poslednjemu dne 3. novembra.

Huda je bila leta 1855., ko so bolehali in mrli za kolero zlasti prebivalci šentjakobske in trnovske župnije. V poslenjem okraju si je izbrala za prvo žrtev dne 1. avgusta Elizabeto Bratino v Trnovem na št. 47. pri »Matelu«. Potem se je razpasla morilka po Barju, Trnovem, Krakovem in po Gradišču. Najhuje je divjala meseca avgusta; septembra je bilo že bolje. Meseca oktobra, dne 30., je spravila eno samo osebo na oni svet. Leta 1855. je bilo vseh za kolero umrlih v trnovski župniji 27. Tedanji zdravstveni odbor je razdelil Ljubljano na pet okrajev. V drugem okraju ste bili predmestji Trnovo in Krakovo, ter »Luža«[11]). Za ta okraj sta bila določena zdravnika dr. Ed. Koloreto v Kolizeju in ranocelnik Anton Vukotič, ki je stanoval v mestu št. 203.[12]) Seveda so bili Trnovčanom in Krakovčanom na pomoč tudi drugi ljubljanski zdravniki.

Še enkrat je strašila kolera po Trnovem in Krakovem, — po vojni leta 1866. V Ljubljani je bilo dokaj ranjencev, ki so jih bili navozili semkaj z laških bojišč. Kolera je prišla z juga in napadala najprej vojake, a tudi meščanom ni prizanesla. Sicer ni bila tako huda, kakor leta 1855., pa vendar mnogim smrtonosna. 22 Trnovčanom in Krakovčanom je vzela življenje. Prvi mrlič za kolero je bil v Krakovem na št. 60. pri »Tonku« dne 14. septembra; umrla je za to boleznijo ondotna hišna gospodinja, 75letna Helena Tomčeva. Potem je šinila kolera preko Gradaščice in se znosila nad Trnovčani, katerih je pobrala 14. Dne 10. oktobra 1866. so poročale »Novice«: »V Krakovem in Trnovem jih zdaj največ zboli.« Ugotovile so tudi, kateri dan v tednu jih največ oboli, namreč v ponedeljek. Mnogokrat je bila namreč kriva bolezni nezmernost, ki so se jej udajali ljudje le preradi ob nedeljah. Na Barju ni leta 1866. nihče umrl za kolero. Poslednji njen mrlič je bil dne 19. novembra.

Harambaša.

[9]) Laib. Ztg.

[10]) Meručku fant = Anton Jerina, sin Jerneja Jerine, opekarskega mojstra, † 16. oktobra 1849. na št. 49. v Trnovem, danes Karunova ul. št. 5. Stat. anim.

[11]) Sedanji gorenji del Rimske ceste ob ustju Igriške ulice.

[12]) »Novice« 1855.

v vinogradih. 5. Razprava o obdačenju vina in o zavarovanju proti toči. Stavili se bodo razni predlogi. Razpravljalo se bo od 9. do 1. in od 3. do 6. ure popoldne.

Iz Ribnice na Pohorju. V zadnji seji našega novega občinskega odbora, ki se je vršila minuli petek, je sklenila klerikalno - nemškutarska večina s 7 proti 3 narodnim glasom upeljati pri obini nemško uradovanje in napraviti na občinskem uradu popolnoma nemški napis. Toliko tistemu delu naše javnosti, ki se je veselil »Stražinega« poročila o zmagi katoliških mož pri občinskih volitvah v Ribnici, v informacijo. Ali se je za volilno agitacijo proti slov. naprednjakom pri občinskih volitvah v Ribnici dalo nazadnje kaj denarja iz sklada za obmejne Slovence?

Vurberg. V nedeljo popoldan, 27. t. m. se vrši tukaj v gostilni g. Goloba vrtna veselica, katere čisti dobiček je namenjen ubogi slovenski šolski mladini. Kdor ima srce za ubogo slovensko šolsko deco, naj poleti tega dne na romantični Vurberg, kjer se mu bode postreglo z vsakovrstnimi izbornimi pijačami in jedili. Da se bodemo tudi dobro zabavali, nam jamči spored veselice: 1. Narodna godba na lok. 2. Gledališka predstava »Mutasti muzikant«. 3. Šaljiva pošta, boj s konfeti, bengalična razsvetljava itd. K obilni udeležbi vabi odbor prijateljev uboge slov. šolske mladine. — V slučaju slabega vremena se vrši veselica teden pozneje.

Pozor turisti! Ker bo lov na divje koze v Savinjskih planinah Polšak, Veliki vrh, Korošica, Dedec, Vršiči, Kopa in Bela, se prosijo p. t. turisti, da opuste obisk goraj navedenih planin od dne 28. avgusta do 2. septembra t. l. Lovsko vodstvo grofa Attemsa.

Delo za rezerviste. Da dobijo rezervisti, ki gredo v septembru na dopust, lažje kako kmetijsko službo ali delo pri kakem obrtniku, poziva posredovalnica za službe pri deželni zvezi za dobrodelnost v Gradcu, Hofgasse 14, v zvezi in sporazumno s štajersko podružnico avstrijske družbe »Srebrnega križa« vse delodajalce, naj ji naznanijo eventuelne s 1. septembrom proste službe. Te prijave se naj pošljejo najpozneje do 1. septembra pisarni omenjene posredovalnice za službe. Prijava naj obsega: način posla ali dela, ki se oddaja, plačo, čas nastopa in natančen naslov delodajalca. Posredovanje je popolnoma brezplačno.

Koroško.

»Sokolski dom« v Borovljah. Koroška deželna vlada je potrdila pravila društva »Sokolski dom« v Borovljah, ter se vrši istega ustanovni občni zbor v nedeljo 27. t. m. ob 3. uri popoldan pri »Cingelcu« na Trati. Na zdar! — Pripravljalni odbor.

Nezgoda v gozdu. Mojstra Matijo Hartla iz Nikolovega pri Paternjanu, ki je sekal v nekem gozdu les, je udarila 8 m dolga veja drevesa, ki se je posekal, s tako silo, da mu je poškodovala desno nogo. Prepeljati so ga morali z vozom na njegov dom.

Dobavni razpis. C. kr. državnoželezniško ravnateljstvo v Beljaku razpisuje za dobo let 1912, 1913 in 1914 konfekcijoniranje uniform ter dobavo čepic za poduradnike in sluge celega okrožja. Ponudbe naj se pošljejo do 10. septembra 1911. ob 12. opoldan v vložni pisarni c. kr. državnoželezniškega ravnateljstva v Beljaku. Natančnejši pogoji so razvidni v ekonomatu c. kr. državnoželezniškega ravnateljstva.

Avtomobil. 13. t. m. je v bližini Dol povozil avtomobil neko deklico, ki je pasla živino. Deklica je dobila težko poškodbo na desnem stegnu. Slučajno navzoči orožnik si je zapisal številko avtomobila, katero so hoteli odstraniti. Posestnik je plačal deklici za bolečine 50 K, vendar pa ga to najbrže ne bo oprostilo vseh posledic.

Angleški boks. Kulturno sliko iz takozvanih višjih krogov so imeli priliko opazovati 15. t. m. ljudje na cesti med Beljakom in Paternjanom v prvih popoldanskih urah. Pridirjal je po cesti avtomobil, v katerem sta sedeli dve dami, dva moška in šofer. Naenkrat je skočila ena dama po konci in začela vpiti. Avtomobil se je ustavil in izstopili so iz njega gospodje in šofer, velik in močan človek. Kakor bi trenil so si bili v laseh in začel se je pravi boks. Vendar pa nista mogla oba gospoda premagati šoferja. Ko sta videla, da ničesar ne opravita, sta sedla zopet v avtomobil, za njima dami in tudi šofer. Toda še ni bil konec. Zdaj se je začel boks na avtomobilu. Šofer se je branil z vsemi močmi in je enega »gospodov« vrgel iz avtomobila. Oni gospod je obležal nekaj časa brez zavesti na cesti. Potem pa so posadili šoferja v avtomobil, eden tepenih gospodov je sedel na njegovo mesto in avtomobil je izginil izpred radovednih oči velikega števila gledalcev, ki se je nabralo na cesti.

Primorsko.

Na povratku iz Amerike. Predvčerajšnjem je priplul parnik »Carpathia« proge Cunard pod kapitanom D. Millerjem iz New Yorka v Trst in pripeljal s seboj 454 potnikov, ki so na povratku iz Amerike. Ker so bili vsi potniki popolnoma zdravi, je dobila ladja takoj dovoljenje jih izkrcati. Izmed potnikov je bila večina Ogrov.

Kolera. Trst je tedaj oficijalno proglašen za prost kolere in to vsled dejstva, da se v zadnjem tednu tam ni pripetil noben nov slučaj kolere. Dva bolnika sta umrla med tem časom za kolero, zbolela pa sta bila že mnogo prej in bila tudi izolirana. V Bertokih so konstatirali pretekli teden dva nova slučaja kolere. V barakah pri Rižanu imajo sedaj interniranih 5 bolnikov in 5 nosilcev vibrijonov. V pomorskem lazaretu je kontumaciranih 25 oseb, v infekcijski bolnišnici v Trstu 15 bolnih in 70 ljudi, ki so pod nadzorstvom. V Pulju sta zboleli v nedeljo 2 osebi s sumljivimi znaki, ena je že umrla. V Reki so pri 3 bolnikih že konstatirali kolero, pri 3 bakteriologična preiskava še ni končana. Poleg teh 6 pa imajo izoliranih še 5 nosilcev vibrijonov in kakih 80 oseb, ki so prišle s temi v dotiko.

Poskus samomora. 17letna v Trstu zaposlena prodajalka Valerija S. se je hotela predvčerajšnem ob 4. popoldne zastrupiti s fenilno kislino. Zdravnik reševalne postaje jo je dal prepeljati takoj v bolnišnico, kjer so ji rešili življenje. Vzrok njenega poskusa je bila seveda nesrečna ljubezen.

Nezgoda. 33letni kmet Peter Pertot, stanujoč v Barkovljah v ulici del Boveto št. 416, ki je božjasten, je padel predvčerajšnem popoldne pred svojim stanovanjem tako nesrečno, da mu je počila lobanja. Pertot je bil na mestu mrtev.

Mala železnica v Opatiji je ustavila svoj promet. Do preklica je tedaj nasloviti vse pošiljatve, ki naj gredo do kake postaje te železnice samo na postajo Opatija-Matulje med tem ko se sme označiti postaja male železnice samo kot dostavni kraj. Sicer pa ostane sprejem poslatev neizpremenjen.

Stavka zidarjev. Zidarji v Pulju stavkajo že sedem tednov. Pogajanja med zidarji in delodajalci, ki so bila prekinjena, so te dni zopet začeli. Pogajanja so trajala tri dni. Končno so pa zidarji zavrnili ponudbe delodajalcev in so se pogajanja vsled tega zopet prekinila.

Razpisano mesto. Na c. kr. nemški državni gimnaziji v Pulju je razpisano mesto šolskega sluge.

Gozdni požari v Istri. V bližini Rovinja je požar uničil 3 hiše ter ogrožal tudi vaško kapelico. Požar se je razširil tudi na bližnji gozd, ki je zgorel v obsegu 75.000 kvadratnih metrov. Severno od Pulja je uničil gozdni požar 150.000 kvadratnih metrov gozda.

Iz justične službe. Za okrajne sodnike sta imenovana sodnika Dominik Biondi v Rovinju za Rovinj in dr. Leopold Jerovšek iz Pulja v Gorico. Za sodnika sta imenovana avskultanta dr. Juri Danese za Buje in dr. Karel Braunizer za višjesodni okoliš Trst. Premeščena sta okrajni sodnik dr. Jakob Babuder iz Rovinja k višjemu deželnemu sodišču v Trstu in sodnik dr. Artur Brumati iz Buj v Rovinj.

15.000 K v morju. Neki trgovec je hotel 18. t. m. pri odhodu parnika iz Pulja izročiti svojemu sinu na pomolu listnico, v kateri je bilo 15.000 kron. Listnica pa je padla sinu iz rok in v morje. Poklicali so potapljača vojne mornarice, kateremu se je posrečilo, da je našel listnico in denar.

Ponesrečen parnik. Kakor poroča »Piccolo«, je prišel v petek zjutraj avstro-ogrski parnik »Istina« paroplovne družbe Račič pri Othakovu na plitvino. Iz Nikolajeva poročajo, da se je posrečilo parniku samemu se zopet oprostiti, tako da je mogel nadaljevati svojo pot. Parnik »Istina« je imel na krovu cement iz Splita za Nikolajev.

Dnevne vesti.

+ **Državni poslanec dr. Ravnihar** se je brzojavnim potom obrnil do ministrskega predsednika **za državno pomoč pogorelcem v Mokronogu.**

+ **Nemška pohvala dr. Šusteršiča in klerikalcev.** Dunajska korespondenca »Die Information« priobčuje z ozirom na to, da so se izrekli slovenski klerikalci proti slovenskim docenturam na praškem vseučilišču in proti temu, da bi slovenski dijaki študirali v Pragi, to - le pohvalo dr. Šusteršiča in njegove politike: »V čeških listih se je slovenskemu klerikalnemu voditelju dr. Schusterschicu zelo zamerilo, da je dovolil svojemu ljubljanskemu glasilu, zavzeti stališče proti ustanovitvi slovenskih docentur na češkem vseučilišču. Naj imajo v Pragi že toliko vzroka, da so nezadovoljni z dunajsko politiko gospoda Schusterschica, vendar zahteva že pravičnost, da se pove, da je res samo docela umljivo njegovo nasprotovanje temu, da se slovenske vseučiliške želje odpravijo z ustanovitvijo provizoričnih stolic na praškem vseučilišču, marveč da se mu ne more niti zameriti, ako smatra sedaj v čeških dijaških krogih vladajoči duh za škodljiv slovenski visokošolski mladini. Dr. Schusterschic je — konservativen (!) politik (Kdo se temu ne smeje?) in zadnje volitve so zopet pokazale, da neguje tudi slovensko ljudstvo v pretežni večini — strogo konservativne težnje. Pričakovati se torej mora, da zahteva to ljudstvo, da se njegova inteligentna mladina, ki predstavlja narodno bodočnost, vzgojuje v politično zmernem, versko konservativnem in v svobodomiselnemu modernizmu nasprotnem duhu. Sicer ni čisto nič dvomljivo, da ima tudi praško vseučilišče mnogo takih učnih moči, katerim tudi konservativni in katoliški starši lahko mirno zaupajo svoje otroke, da, sme se celo trditi, da tvorijo le - ti pretežno večino med učiteljskim osobjem, in vedno streme za tem, da strogo vzdrže konservativne tendence češkega vseučilišča. Vkljub temu pa se na drugi strani ne sme zamolčati, da zlasti na filozofski fakulteti straše intelektualci, ki se zbirajo okrog profesorja Masaryka. In prav ti so, ki imajo sedaj največji vpliv na naziranje, sedaj obvlajoče dijaštvo. Profesor Masaryk je fanatičen pobornik modernih svobodomiselnih doktrin, ki si je vbil v glavo, napraviti most med temi doktrinami in med idejnim svetom češke reformacije 15. in 16. stoletja . . . Revolucijonarno - titanski element ima veliko privlačno silo za mladino in agitatorično nastopanje povzroča, da se smeli učitelj pretvarja v apostola, od luči obžarjenega... In tako se dogaja, da nosi duh, ki obvladuje dijaškega učitelja, pečat agresivnega Masarykovega svobodomiselstva. Da pa klerikalni Slovenci nimajo poželjenja, da bi svojo akademično mladino izpostavljali solncu, ki obseva praške dijake, je tem bolj umljivo, ker so jugoslovanski dijaki, ki obiskujejo češka predavanja, že itak zanesli Masarykov kult v Ljubljano, Zagreb in Belgrad . . .« Za nas je ta - le pohvala, ki prihaja dr. Šusteršiču in njegovim ljudem od nemških njihovih somišljenikov, zanimiva v toliko, ker je iz nje razvidno, da se klerikalci tako peklensko boje Prage samo radi — Masaryka.

+ **Dragoceno priznanje.** Včerajšnji »Slovenec« je napisal v članku: »Nove odredbe vlade proti mesni draginji« tudi te - le stavke: »Velika škoda za živinorejo je to, da gre vsako leto neprimerno veliko število za odrejo sposobnih telet v mesnico, namesto da bi se ista doma redila; to zlo gre tako daleč, da se število naše živine niža, namesto da bi se s prebivalstvom vred vedno višalo.« S temi stavki je »Slovenec« priznal, kar je preje vedno tajil, da primanjkuje na vsi črti domače živine, da primanjkuje živine celo kmetu samemu. Iz tega pa tudi sledi, da ni samo za prebivalstvo vobče, marveč tudi **za kmeta škodljivo,** ako se dosledno drže zaprte naše meje za uvoz živine. Politika naših klerikalcev je torej tudi s kmetskega stališča docela zgrešena in zavožena in čisto gotovo je, da bo v doglednem času nastalo na kmetih takšno pomanjkanje živine, da bodo najklerikalnejši kmetje še kleli tiste klerikalne poslance, ki se sedaj bahajo, da so s svojo neumno veleagrarno politiko koristili kmetskim interesom. Tako gotovo, kakor je dvakrat dve štiri, je namreč, da bo ostala brezuspešna od vlade napovedana organizacija za rejo sposobnih telet, od katere si »Slovenec« obeta toliko dobrega. Kmetu bo manjkalo plemenskih krav in ostal bo brez živine, ker si radi kolosalno visokih cen ne bo mogel kupiti plemenskih telic. Kmet bo brez živine — kaj mu potem pomagajo visoke živinske cene?

+ **Sokolski zlet v Zagrebu.** Nemški list »Grazer Tagespost« prinaša pismo nekega prijatelja svojega lista, ki je bival za časa sokolskih slavnosti v Zagrebu, kateri piše: »V dneh polno šumečih slavnosti, slavil je Zagreb nezaslišan triumf vseslovanske misli: **veliko sokolsko slavnost, ki se je začela s 13. avgustom.** — V nedoglednih vrstah ,tisoči čez tisoče so korakali Sokoli: rokodelci in akademično izobraženi, uradniki in trgovci, vsi so združili narodno idejo pod svojo zastavo. V obrambo narodnih zadev je vsa mladina — rodovitna misel — v sokolskih društvih organizirana. Tukaj ni razlike po stanu, emiki in premočenju, vsak je telovadec in vojnik za skupno stvar, vzgaja se k temu telesno in duševno. Tako se je pričel slavnostni sprevod — enak triumfalnemu sprevodu zmagovalca. Vrste so korakale mimo: **Hrvati, Čehi, Bolgari, Slovenci, Poljaki, Rusini, Srbi in Rusi.** Vse Slovanstvo, brez razlike rodov, stanov in posameznih interesov. Prišli so v slavnostnem sprevodu **Srbi,** silnejše je bilo navdušenje, cvetje je padalo po njih kakor dež. Mislil sem na spomlad 1909 — in sem moral priznati: **Vse prebivalstvo, četudi toliko močno ločeno v politične stranke in strančice, je tukaj prošinjeno od velike narodne ideje, prešinjeno od vzajemnosti slovanskih narodov . . .«** — Mož ima prav, samo eno bi bil moral še pristaviti: «Med ogromnimi vrstami **Hrvatov, Čehov, Slovencev, Poljakov, Rusinov, Srbov in Rusov** manjkali so edino — **slovenski klerikalci!**

+ **Nemška veteranska društva za — šulferajn.** »Deutsches Volksblatt« poroča v svoji prilogi »Deutsche Schutzvereinszeitung«, da je dalo vojaško veteransko društvo v Celju nemškemu šulferajnu za bosenski »Schulschatz« 125 kron, veteransko društvo v Bärnsdorfu pa 10 kron. Za Slovence velja torej drugačna pravica. Ko je ljubljansko veteransko društvo darovalo par kron za nesrečne septembrske žrtve, je bilo razpuščeno in njegovo lepo premoženje konfiscirano. Nemška veteranska društva pa smejo popolnoma nemoteno prispevati strogo nemškonacijonalnim društvom, ki nimajo drugega namena, nego germanizirati Slovane. Če bi bilo graško namestništvo konsekventno ter posnemalo kranjskega dež. predsednika, tedaj bi moralo celjsko veteransko društvo takoj razpustiti. Toda — kar je dovoljeno Nemcem, ni dovoljeno Slovencem.

+ **Kdo je kriv suše?** To je dognal tisti fajmošter, ki je našel svoj čas one znamenite pomaranče, no ja, Brence, veste, svetnik, škofov, veste, sveti nadsvetnik. To svojo iznajdbo je razkril v odkritosrčni resnobni pridigi zadnjo nedeljo: »Beralci, res, liberalci, liberalci, veste, baraboni, ja brezverci, oh, mokrači, berejo hudičeve — bog nas varuj, časopise, bog je pa hud, ja hud, zares je hud, pa kaznuje s sušo še nas, veste, nas, ki ne beremo, no ja, »Naroda«, »Doma« in »Jutra« in sovražimo, oh, premalo sovražimo barabone in vse take, veste, antikriste in bo s sušo sežgal, je sežgal s sušo vse te grešne, veste, liberalce in tudi nas, ki sovražimo, premalo sovražimo pomaranče, ne, sem hotel reči liberalne, saj veste, časo — no ja — tiste liste. — Ljudje so se krohotali prismojenemu fajmoštru na glas; Brencetu se suše možgani.

+ **»Brata smeš ubiti, naprednih listov pa ne smeš čitati!«** V Stoprcah na Štajerskem so imeli nedavno tega misijon. Misijonske pridige je imel oče Kripec, ki je seveda v prvi vrsti grmel proti naprednim časopisom. Najlepša cvetka iz njegovih propovedi je bila ta - le: **»Ako mlado dekletce zapelješ, ali svojega brata ubiješ, ni tako velik greh, kakor ako čitaš liberalne liste in ako se ne izogibaš tistih, ki razširjajo te liste.«** — Ali ni to lepa morala? Ako bi ta morala obveljala, potem bi fanatizirani cercijali in tercijalke smatrale celo za zaslužno delo,pobijati liberalce, zakaj ako je manjši greh ubiti rodnega brata, kakor če čitaš liberalne liste, potem mora biti že naravnost dobro delo, ako liberalca, naprednjaka ubiješ. Menimo, da Krist ni učil take morale, kakršno sedaj propovedujejo tisti, ki se po krivici proglašajo za njegove naslednike.

Z Loga pri Vrhniki. Dne 16 t. m. vršile so se pri nas volitve v občinski odbor. Kakor se od drugod čuje pri volitvah o sleparijah, tako se je tudi pri nas sleparilo in to v taki meri, da ni mogoče o tem molčati. Večina volilcev je volila s pooblastili izpolnjenimi od župnika iz Bevk. Ta župnik se je zelo trudil s popisovanjem glasovnic in pooblastil. Letal je in se vozil s kolesom okoli še mnogo hujše, kakor kadar je na lovu za racami. Pooblastila in glasovnice je razdelil neposredno pred volitvijo svojim „backom“ in ti so šli tako zavedni na volišče, da nihče ni vedel, kaj da voli. Ko se je dobilo Franca Vogrina z nepopolno izpolnjenim pooblastilom na volišču in je bila glasovnica med tem že v volilni košari, je bil ta od volilne komisije opozorjen, naj tajno na listek napiše, katere odbornike je volil, da bi se na zahtevo drugih volilcev to glasovico kot neveljavno odstranilo je izpovedal, da ne ve — kaj je volil. Taka je zavednost klerikalnih backov. Ta možakar se je vedno hlinil z naprednjaki, na dan volitve pa je na žunikovo povelje potegnil v klerikalni tabor. Župnik je podpisoval glasovnice tudi pri volilcih, katerim to nikakor ni bilo všeč. Tako je izpolnil nekemu pri orožnih vajah se nahajajočemu volilcu glasovnico. Ko je prišel ta od orožnih vaj domov, se mu seveda ta vsiljivost s strani župnika ni bila po volji, na kar je po svojem prepričanju napredno volil. In takih slučajev je bilo mnogo. Da je imel župnik zelo prijeten posel, bodi povedano, da je svojim „backom“ na katere se je zanesel, da bodo klerikalno volili, četudi se je pri mnogih zmotil, glasovnice sam dostavljal ter jih pri tem kakor že omenjeno podpisaval. Pri tem se je izkazal da bi bil dober za občinskega slugo, in naj mu županstvo v bodoče poveri tudi druge stvari v dostavljanje — ne samo glasovnic.

Utonil je včeraj popoldne v Savi Janez Kos, 12letni sin železniškega čuvaja iz prve stražnice od Litije proti Savi. Šel se je kopat z mlajšim bratom in sestro, ter kar izginil v vodi. Truplo so precej našli. Najbrže ga je kap, ker je bilo vroče in je bil fant utrujen. Zjutraj ob dveh ga je mačeha poklicala, da je šel z njo in polusestro v Šmartno k spovedi, obhajilu in maši, ter popoldne zopet k litanijam v Litijo.

Odlikovanje. S častno svetinjo za 25letno zaslužno delovanje na polju gasilstva in reševalnega dela so bili odlikovani člani prostovoljnega gasilnega društva v Metliki Josip Stupar, Jakob Ivanetič, Anton Gustin in Josip Kompare.

Zopet novi vlomi po Dolenjskem. Dne 9. t. m. ponoči so izpulili neznani tatovi železno omrežje iz okna hiše Jožeta Juršiča v Dolžu pri Novem mestu in so zlezli v sobo, kjer so privezali kljuke vrat na podboje in preiskali vse. Odnesli so mnogo obleke, vredne okoli 250 K. Ravno isto noč so zlezli najbrže isti storilci v hišo Jožeta Berkopca na Vrhu pri Dolžu in odnesli tudi tu za približno 200 K obleke. Pa tudi Jankotu Golobiču v Dolžu je bilo vzetih par čevljev na zadrgo in par nogavic, ki so ostali čez noč zunaj. Prejšnjo noč je bilo pa v Lakovnicah pokradenega več perila Franju Pircu, Franju Bartolnu in Matiji Beletu. Škode je okoli deset kron. Poskušali so pa uzmoviči to noč udreti v kaščo Mihaela Bohte, pa niso mogli vlomiti vrat. Posestniku Jožetu Muhviču iz Jurne vasi je izginila to noč sekira s tnala. Tatvine so sumljivi trije hrvaški mladeniči, ki so jih videli popreje podnevu tam okoli potikati se, pa so mislili, da so dninarji, ki iščejo dela. Upamo, da se posreči orožnikom ustaviti delo tem dvonožnim škodljivcem.

Tatinski cigani. Že lani meseca novembra je bilo ukradenih posestnikovi hčeri Amaliji Klinc na Dvoru pri Žužemberku troje kokoši v vrednosti 7 K in ravno tam stanujoči kočarici Josipini Kralj tudi troje kokoši vrednih 8 K. Obe oškodovanki ste zvedeli pozneje od drugih ciganov, da je pokradel te kokoši že precej postaren cigan Martin Brajdič, ki jih je tudi pojedel s svojo družino. V istem času se je izvršilo okoli Soteske in Gornjega polja več tatvin, ki jih ima brez dvoma vse na vesti ta Martin Brajdič. V noči med 7. in 8. avgustom t. l. pa so vlomili neznani storilci v hišo Mihe Höferla na Gorenjih Sicah. Izvili in iztrgali so železno omrežje iz okna in zlezli v hišo, kjer so pokradli mnogo obleke in sicer moške in ženske in nemški molitvenik. Isto noč so razbili brezdvomno isti storilci pri hiši Martina Šmalca v Gorenjih Sičah okna in so se vtihotapili v hišo, kjer so pač vse prebrskali in premetali, vzeli pa niso nič drugega, kakor čisto novo belo moško srajco. Poskušali so vlomiti tudi v hiše Franceta Kulovica in Jožka Kastelica. Storilci so brezdvomno cigani, ki so prišli tiste dni v Toplice in so se izdajali za egiptovske cigane. Imeli so pri sebi konje. Najbrže so identični z onimi, ki so ukradli pri Kočevju konja, pri Ljubljani pa voz in so potem pobegnili čez Jezersko na Koroško. Kdor bi te cigane videl, naj naznani to orožnikom.

V Elektroradiografu »Ideal« se prične od danes naprej zadnja predstava (ob ugodnem vremenu na vrtu) točno ob pol devetih zvečer, in ne več ob 9., kakor doslej.

S ceste. V soboto je nek izvošček pustil svojega vpreženega konja poleg stojišča na Fran Jožefa cesti. V tem pride neki avtomobil, katerega se je konj ustrašil in skočil preko ceste. Ko bi šofer vozila ne bil tik pred konjem ustavil, bi se bila lahko zgodila velika nesreča. Ko je stražnik izvoščka opozoril, da naj dene svoj voz v vrsto, je moral zaradi tega še par zelo robatih slišati. — Nek hlapec je pa vozil po Dolenjski cesti v zelo naglem diru in sedeč na vozu gledal nazaj. V tem pa pribrenči nasproti elektr. voz in ko bi voznik ne bil tega takoj ustavil, bi bil strašen karambol neizogiben. — Na Kongresnem trgu je dosedaj še neznan voznik zadel ob kandelaber, pri katerem se je vsled sunka razbila plinovka, vsled česar ima mestna občina 10 K škode. — V soboto ob 7. zvečer se je po Florijanski ulici peljal neki kolesar. Med tem priteče iz

neke veže 8letna šolska učenka Mihaela Matjašič in se zažene tako hipno pred kolesarja, da ta ni mogel vozila ustaviti, marveč je zadel v deklico, katera je padla in se pri padcu nekoliko na hrbtu poškodovala. Tudi kolesar je padel, a se k sreči ni nič poškodoval. — V soboto popoldne je nek mesar po Čevljarski ulici s kolesom tako naglo in neprevidno vozil, da je zadel v neko deklico, katero je podrl na tla, ne da bi jo bil kaj poškodoval.

Poročil se je gosp. Leopold Levstik v Krškem z učiteljico gdč. Vlastimilo Peršlovo. Čestitamo!

Ponesrečeni Šiškar. Dne 20. avgusta je Peter Kogaj našel v kamnolomu Fornasaro v Kantridi zidarja Adolfa Škarjevca iz Zgornje Šiške mrtvega pod neko skalo. Škarjevec je padel preko 22 metrov visoke skale ter se ubil. Mrtvec je bil že ves črn, dokaz, da je že dlje časa ležal mrtev. Ponesrečenca, ki je bil rojen leta 1890. v Zgornji Šiški, so prenesli v mrtvašnico v Kastav.

Aretacije. Mestna policija je aretirala od sobote do danes zjutraj 21 oseb in sicer 1 zaradi prepovedanega povratka, 1 zaradi beračenja, 1 zaradi hudodelstva § 129. kaz zak., 2 zaradi nadlegovanja pasantov, 2 zaradi tatvine, odnosno vloma, 1 zaradi pijanosti, 3 brez sredstev, 5 zaradi kalenja nočnega miru, 5 pa zaradi prestopka § 516 kaz. zak. Zaradi prepovedanega povratka je bila aretirana Marija Repanškova iz Podhruške pri Kamniku, zaradi hud. po § 129 k. zak. pa neki klepar. Med vsemi aretiranci so bili najostudnejši štirje delavci in ena ženska iz Grubarjevega prekopa. Vsi so se včeraj dopoldne opijanili potem pa šli za tir dolenjske železnice ter se v obližju prelaza na Dolenjski cesti vlegli v travo. Tam so uganjali z žensko pri belem dnevu praveate orgije, katerih se je udeležil celo njen polubrat. Na pozorišče so prihajali otroci, kar jih ni pri tem poživinjenju prav nič motilo. Ko so zapazili pametni odrastli ljudje, so takoj opozorili policijo, ki je vseh pet naložila v zeleni voz in jih odpeljala v zapor. Nekaj aretirancev so izročili sodišču, proti drugim se je pa postopalo po obstoječih policijskih naredbah.

Preselitve v Ljubljani. V zadnjem preselitvenem roku se je v Ljubljani preselilo 521 družin, ozir. strank, ki so štele blizu 2000 oseb. Na novo se je priselilo 22 rodbin, medtem ko se je iz Ljubljane izselilo 16 družin, katere je poklic zval v druge kraje. — Pomanjkanje malih stanovanj je še vedno občutno.

Gozdni čuvaj napaden. Ko se je predvčerajšnjem zvečer vračal iz službe gozdni čuvaj Franc Gorenc, ga je na Cesti na Loko napadel 33-letni ključarski pomočnik Feliks Kos. Čakal ga je skrit v cestnem jarku, skočil pred njega, ga zgrabil za vrat, vrgel na tla in ga osuval. Le z velikim trudom se ga je Gorenc oprostil. Napadalca je policija drugi dan aretirala.

Kolo ukradel je dosedaj še neznan tat ob priliki sokolskega zleta v Domžalah posestniku Ferdinandu Vavpotiču iz Ihana. Kolo je znamke »Premier« ter je vredno 70 K. Nekemu drugemu kolesarju je bilo pa zamenjano 100 K vredno »Kinta« kolo z nekim starim.

Čist dobiček je imela neka ženska, ki je na Mirju kradla poljske pridelke ter jih prodajala pred tobačno tovarno, a je prišla naposled le v roko policije.

Pogreša se 53letni dninar Jožef Borštner, ki je dosedaj stanoval na Karolinski zemlji št. 16.

Nazaj v hišo pokore so privedli prisiljenca Antona Viranta, ki je pobegnil že 25. aprila in jo krenil v Zagreb, kjer ga je sedaj policija aretovala in poslala nazaj v Ljubljano.

Pes foxterrier se je zatekel z ljubljansko pasjo znamko, menda št. 549, bele barve in s črnimi ušesi. Dobi se pri železniškem čuvaju na Lazah.

Izgubila je ga. Alojzija Roko volneno pletko. — Ga. Ema Hohensinerjeva je izgubila bel šal. — Gdč. Ana Nachtigalova je izgubila srebrno žensko žepno uro. — Šolska učenka Pavlina Kocjančičeva je našla žensko ročno torbico s srednjo vsoto denarja.

Izgubila se je srebrna zapestnica in zlat prstan. Kdor ga najde, naj ga odda upravništvu »Slovenskega Naroda« proti visoki nagradi.

Slovenska Filharmonija koncertira danes pod vodstvom g. kapelnika E. Czajaneka v parkhotelu Tivoli. Začetek ob pol 8. zvečer, vstopnina 60 v.

Narodna obramba.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela 2 K, kateri je izplačal g. Fr. Caleari, lesni trgovec na Trati pri Škofji Loki kot prostovoljno kazen zaradi prekoračenja policijske ure na valetah gosp. sodnika O. Deva. — Hvala!

Društvena naznanila.

Domžalsko prostovoljno gasilno društvo slavi dne 24. septembra t. l. svojo 30letnico in obenem blagoslovljenje novega gasilnega doma. Prosijo se torej vsa gasilna društva, da naj se ozirajo na ta dan in ne prirejajo tej podobnih veselic. Natančen spored, kateri bo jako obširen, prijavimo pozneje.

Blejski »Sokol« priredi svojo III. javno telovadbo dne 27. avgusta ob 4. popoldne v Flegariji v Gradu.

Gledališko predstavo »Otok in Struga« priredi idrijski odsek »Prosvete« v Idriji v soboto, dne 26. avgusta v realčni telovadnici ob pol 9. zvečer na korist **podpornim društvom za slovenske visokošolce.** Dijaška podporna društva so v skrajno slabem gmotnem položaju; nekatera so si morala vzeti v pretečenem letu posojila (praško 1700 K), da so omogočila študije revnim in nadarjenim slovenskim visokošolcem v dragih vseučiliščnih mestih. Ako se tekom počitnic financijelno stanje teh društev ne izboljša, bo odvzeta podpora pretežni večini dijaštva, kar bi pomenilo, preprečiti mu nadaljevanje visokošolskega študija. Zato je slovensko dijaštvo sklenilo, da te počitnice posveti svoje delo predvsem svojim podpornim društvom in upa, da bo javnost gmotno podprla ta prizadevanja, kakor je dijaštvo vedno in povsod radevolje sodelovalo pri različnih drugih prireditvah v korist dobrodelnim namenom. Idrijčani bodo znali uvaževati pomen podpornih društev in v največjem številu posetili to prireditev.

Prosveta.

Operni in operetni zbor. Bivši pevci in pevke gledališkega zbora naj se zglase pri gosp. kapelniku V. H. Talichu v gledališču dopoldne ali popoldne do 7. zvečer zaradi angažmaja. Takisto naj se zglase novi pevci in pevke, ki reflektirajo na angažma. Zaradi nujnosti se je zglasiti takoj.

Razne stvari.

* **Strah pred kolero v vlaku.** V soboto je bila v poštnem vlaku, ki pride ob pol dveh na Dunaj, velika panika zaradi kolere. V nekem vagonu tretjega razreda ste sedeli tudi dve zakonski dvojici iz Trsta. Pred Mürzzuschlagom je prišlo eni teh gospa slabo. Začela je bljuvati. Ker so mislili, da ima kolero, so voz zaprli. Vsem potnikom, ki so bili v tem vozu, se je naročilo, naj ostanejo do Dunaja v vozu, kjer se jih bo izoliralo in preiskalo. Seveda je to zelo razburilo potnike. V Payerbachu so prišli na nerazumljiv način v ta voz še štirje potniki. Ko so slišali o omenjeni odredbi, so se silno prestrašili. Dva potnika sta skočila skozi okno ter sta precej poškodovana obležala ob tiru. Na Dunaju so konštatirali, da omenjene dama ni zbolela na koleri, temveč da je bila to le hipna slabost.

* **Velik požar.** Iz Frankobroda ob M. poročajo, da je izbruhnil velik požar v tovarni Opal v Rüsselheimu, ki je uničil velik del tovarne ter na tisoče koles in šivalnih strojev. Škodo cenijo na 5 milijonov mark. Pri požaru je tudi zgorel neki moški, nekega drugena pogrešajo. Mnogo oseb je bilo ranjenih. 2000 do 3030 delavcev je brez dela.

* **Kolera.** V soboto so konstatirali v Carigradu 56 novih slučajev kolere, 25 ljudi je umrlo za kolero. Župan v Carigradu je izdal oklic na meščane, da naj se združijo v sanitetne komiteje. V nedeljo je zbolelo kakor smo že poročali, v Carigradu 52, umrlo pa 14 ljudi. Poleg teh je umrlo za kolero še 20 ljudi, ki so bili že prej zboleli. Včeraj zvečer je zbolelo zopet 34 in umrlo tudi 34 oseb. Do sedaj je zbolelo v Carigradu za kolero 927, umrlo pa 536 oseb.

* **Grozna kazen za nezvestobo.** V Greenwichu so našli v soboto zjutraj na stopnicah truplo umorjene zelo lepe mlade žene Eckhard. Glava je bila skoro popolnoma odrezana. Umorjena je bila rodom Angležinja in je bila omožena z nekim Nemcem. V petek jo je obiskal njen ljubimec, neki nemški mornar Koch. Ta je zbudil v soboto zjutraj neko sosedo in ji pokazal truplo mrtve žene. Po njegovi izpovedbi je prišel mož med 1. in 2 uro zjutraj domov in je izvršil med tem, ko je bil Koch skrit v neki sosedni sobi, umor. Eckharda išče policija.

* **Boj vojakov v Cortini.** V Cortini, kjer je zbranega povodom kornih manevrov mnogo vojakov, je prišlo v nedeljo na cesti do krvavih spopadov med češkimi in nemškimi vojaki. Posrečilo se je sicer bojujoče vojake spraviti narazen, pozneje pa so nemški vojaki napadli Čehe v neki gostilni. Prišlo je do pravega boja, v katerem je bilo 32 mož težko ranjenih. Sedaj pa so si nemški listi izmislili novo bajko. Pravijo namreč, da so potem drugi dan češki vojaki ostro streljali na oni nemški polk, s katerim so imeli dan popreje rabuko. To poročilo nemških listov nosi na sebi jasen pečat neresničnosti in zlobnosti. Vojaki obeh polkov so tvorili eno skupino, ki je imela skupno izvršiti operacijo proti drugi, takozvani »sovražniški« skupini. Izključeno je tedaj, da bi bili mogli streljati vojaki enega teh polkov proti vojakom drugega polka ker so se pomikali skupno, v približno isti višini proti »sovražniku«. Tendenca nemških listov je prozorna: očrniti Čehe, proti katerim je nastopila nemška vojaška kultura z znano prepotentnostjo.

* **Zaradi kolere** v Novem pazaru in sicer tako v vilajetu, kakor v mestu samem je odredila bosansko-hercegovinska deželna vlada, da ostane promet s Turčijo in čez Uvac ter Metelko odprt. Vse čez Bosno v Turčijo namenjene poslatve gredo tedaj samo čez Uvac in Ustipravo Gorazda.

* **Grozovit umor iz praznoverja.** V vasi Broskovča v Srbiji je izvabil kmet Pasić, sin vaškega kovača, nekega cigana v svojo hišo, ga ubil ter razsekal. Nato je skuhal posamezne dele trupla, tako da so ostale samo še kosti. Morilec je mislil, da bo z mastjo umorjenega vzdignil zakopane zaklade pri samostanu Sv. Romana.

* **Požar na Schafbergu.** V nedeljo ob 10. dopoldne je začel goreti pol ure od znanega velikega hotela gozd na Schafbergu. Požar se je razširil z veliko hitrostjo ter so morali že ob pol 4. popoldne ustaviti promet železnice. Zažgal je najbrže iz neprevidnosti neki letoviščar. Nekaj gasilcev je bilo pri reševalnih delih ranjenih. Požar se je razširil na 100 ha gozda in so ga mogli šele v ponedeljek omejiti.

* **Sirijski škof in njegov dijakon.** Pred par tedni je obiskal neki nepravi škof iz Sirije in njegov dijakon različne samostane na Bavarskem in Virtemberškem. »Škof« se je nazival »Malek Benjamin Verdal, arhimandrit Nazareta in Tiren v Aziji.« Povsod, posebno v ženskih samostanih so ga sprejeli z odprtimi rokami, bral je maše in nabiral denar. V odsotnosti škofa Kepplerja je bral v stolni cerkvi v Rottenburgu mašo v škofovski obleki. Tudi v Avstriji je pred leti ta »škof« opravljal svoje posle. L. 1907. se je pojavil na Predarlskem in v raznih krajih v bregenškem gozdu. Takrat je nabral kakih 10.000 mark. Letos je nabral na Bavarskem in v Avstriji okoli 7000 mark. Iz listin, ki so jih našli pri »arhimandritu«, ko so njega in njegova »dijakona« v Meningnu aretirali, je bilo razvidno, da je poslal velike vsote na neko pariško bančno tvrdko. Zlagana je bila torej njegova trditev, da zbira za sirijske samostane. Navzlic temu so ju pa izpustili, ker so bili njuni papirji popolnoma v redu. Ko je kmalu na to bil »škof« v Donauwörthu zopet aretiran, se je »dijakonu« posrečilo uiti. Kakor je trdil »arhimandrit«, se je odpeljal v Švico, da tam izvršuje svoj posel. »Škof«, ki se je čutil bolnega, je moral v Donauwörthu v policijskem zaporu čakati na svoje ozdravljenje. Do zdaj še niso konstatirali njegove identitete. Pač pa se je posrečilo monakovski kriminalni policiji »dijakona« v Monakovem aretirati. Pri aretaciji se je imenoval »Vasilij Vasiljevič«. Policija je pa poslala fotografijo odtiskov njegovih prstov berolinski policiji, ki je konstatirala, da je ta »dijakon« identičen z že večkrat kaznovanim delavcem Krausejem iz Šlezije. Preiskavo nadaljujejo.

* **Hudičeva moda.** »Unita cattolica«, oficijalni list Vatikana, je ves izven sebe. Jezi se zaradi današnje mode ter udari parkrat tudi po prostozidarjih, ki pravzaprav povzročajo to pohujšljivo modo. Nato pa začne na kar najsirovejši način zmerjati. Ta katoliški list piše: »Najvnetejše pristašice mode so v službi hudiča in prostozidarjev, ki jim zapovedujejo, naj danes razgalijo prsa, jutri hrbet, naj nosijo danes majhen klobuček, jutri pa klobuk, ki je večji nego dežnik. Krila so tako ozka, da se noge komaj premikajo, potem pridejo na vrsto hlače, in pojutršnjem so ogrnjene le s pajčolanom kot sužnje svojega patrona hudiča. Prenašalo bi se še, če bi take obleke nosile demimondke, v cafés chantants, v gledališčih in gnezdih prostozidarjev, nezaslišano pa je, da se prve dame iz najboljše družbe ravnajo doma, na cesti, v cerkvi in celo pri prejemanju svetih zakramentov po teh nesramnih predpisih.« Da se ta nesreča odvrne, predlaga »Unita« več pripomočkov. Prvi je to, naj duhovščina temeljito tem damam pojasni, kaj da so, in se ni treba bati, če bi imela duhovščina zaradi tega manj dohodkov: Popolnoma opravičeno smemo trditi, da so te dame: nesramne, koketne, hinavske, nespodobne, nečiste, prešestne, umazane, brezsramne, zanikrne.

Telefonska in brzojavna poročila.

Stavka voznikov električne železnice v Trstu.

Trst, 22. avgusta. Včeraj so imeli nastavljenci električne cestne železnice v Trstu velik, zelo dobro obiskan shod. Ob 12. ponoči so po dveurni burni debati sklenili začeti danes zjutraj s stavko in to zaradi tega, ker družba ni izpolnila želj voznega personala in delavcev v delavnicah in remizah, ki so jih v neštetih resolucijah stavili od lanskega leta in sicer od septembra naprej. Delavci so zahtevali v teh resolucijah in memorandih zlasti zvišanje plače, ureditev penzij, delavnega časa in delavnega reda. Danes zjutraj ni prišel noben voznik in noben delavec na delo, vsled česar je bil ves promet ustavljen in trpi trgovina in promet zelo občutno škodo.

Hmeljska kupčija.

Žatec, 22. avgusta. Promet na trgu 200. 440·70 znova 510 ceneje.

Hmelj.

Norimberk, 22. avgusta. Dovoz 120. Mirno, slabo razpoloženje cen 320—370.

Stanovanjski odbori.

Dunaj, 22. avgusta. Današnji »Reichsgesetzblatt« objavlja zakon o ustanovitvi stanovanjskih odborov. Prvi člen tega zakona določa, da se lahko sestanejo krajevni stanovanjski odseki, ki imajo 4—16 članov in enako število namestnikov.

Ovacije uredniku Špatnemu.

Praga, 22. avgusta. Danes ob 6. zjutraj so izpustili zaradi protivojaške propagande zaprtega urednika Špatnega. Pred vrati ga je čakala stoglava množica, ki mu je prirejala velike ovacije. Dvignila ga je na ramena in nesla do njegovega stanovanja na Vinogradih, več kakor eno uro daleč. Tudi spotoma so ga ljudje živahno aklamirali na cesti in z oken. Pri svojem stanovanju je Špatny nagovoril množico in svetoval, naj se mirno razide. Ljudje so se prepevaje pesmi razšli. Policija ni imela povoda intervenirati.

Zrakoplovstvo.

Brno, 22. avgusta. Iz Fischamenda je dospel včeraj sem zrakoplov »Parceval«. Popoldne se je »Parceval« zopet dvignil in se odpeljal zopet nazaj proti Dunaju. Po 5 in pol urni vožnji je dospel »Parceval« zopet v Fischamend, kjer so žgali ogenj, da so olajšali pristanje.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 22. avgusta. Obstrukcija se nadaljuje. Današnja seja je bila izpopolnjena od peticij in poimenskih glasovanj. Ko je bila seja zaključena, se je razvila med poslanci debata o včerajšni izjavi ministrskega predsednika in o podkupljivosti listov.

Papež in politika.

Rim, 22. avgusta. »Unita Catolica« se bavi z govorom kneza Liechtensteina na shodu katolikov v Moguneiji ter se strašno huduje nad njegovimi izvajanji. Pravi, da ni nobenih mej za papeža, kako daleč hoče iti v politiki. **Politike ni mogoče odločiti od vere in morale.**

Poroka v srbski kraljevski rodbini.

Belgrad, 22. avgusta. Veliki knez Ivan Konstantinovič se je danes zjutraj odpeljal iz Belgrada v Petrograd. Na kolodvor sta ga spremila prestolonaslednik Aleksander in princ Juri. Poslovila sta se nad vse prisrčno od velikega kneza.

Kralj Peter.

Belgrad, 22. avgusta. Kralja Petra spremi na njegovem potovanju na Dunaj, ko obišče avstrijskega cesarja za 2 dni, ministrski predsednik Milovanovič. Spremi ga potem tudi v Petrograd, kjer se vrši 3. septembra poroka princese Helene.

Nemčija sili v Turčijo.

Carigrad, 22. avgusta. Nemški kapitalisti so obljubili turški vladi, da izvrše vsa ona železniška dela v Anatoliji, ki jih je Turčija oddala francoskim tvrdkam, za isto ceno.

Turčija in Rusija.

Carigrad, 22. avgusta. Turška vlada razglaša, da rusko-nemški sporazum v nobenem oziru ne ogroža Turčije ali njenih interesov.

Nevarni Mohamed Ali.

Carigrad, 22. avgusta. V zadevi perzijskega vprašanja se je turški ministrski svet včeraj posvetoval o mogočem kršenju turških interesov v slučaju, da zmaga bivši šah Mohamed Ali.

Stavka v Berolinu.

Berolin, 22. avgusta. Tu pričakujejo, da izbruhne v najkrajših dneh stavka cestnoželezničnih uslužbencev.

Portugalska ustava. — Monarhisti.

Lisabona, 22. avgusta. Včeraj je bila pod splošnim navdušenjem prebivalstva proklamirana nova portugalska ustava.

Lisabona, 22. avgusta. Po celem Portugalskem, zlasti pa po provincijah traja gibanje monarhistov naprej.

Dolgovi portugalske kraljevske rodbine.

Lizbona, 22. avgusta. O dolgovih portugalske kraljevske rodbine Braganca se izve, da znašajo sedaj 25 milijonov kron, ki jih hočejo pokriti s skupičkom iz prodaje posestev. Od leta 1898. je izdala portugalska vlada 180 milijonov kron, za katere se ne ve, kako so bili uporabljeni.

Maroko.

Dunaj, 22. avgusta. Današnja »Wiener Mittagszeitung« poroča iz Pariza, da so tamošnji politični krogi mnenja, da bo mogoče končno rešiti maroško vprašanje kadar bodo zopet obnovili pogajanja. Če bi pa kljub vsemu prizadevanju ne prišlo do sporazuma, potem preostane kot zadnje sredstvo še vedno sklicanje zastopnikov vseh signatarnih sil, ki so podpisale algeciraško pogodbo.

Kelmorajn, 22. avgusta. Baron Zedlic, prosto konservativni poslanec je izjavil glede članka, ki je izšel v »Post« in ki vehementno napada cesarja Viljema zaradi njegovega stališča v maroškem vprašanju, da je izjavil šefredakterju svoje nezaupanje in ga že odstranil od njegovega mesta.

Tanger, 22. avgusta. Nove španske čete so se izkrcale na maroških tleh.

Dunaj, 22. avgusta. Vsled nejasnosti položaja je bila današnja predborza precej slaba, posebno Škodove vrednosti so bile precej potlačene.

Železničarski štrajk na Angleškem.

London, 22. avgusta. Lord George je v posebni brzojavki izrekel vojaštvu svojo zahvalo za uspešni boj proti splošni stavki.

London, 22. avgusta. Letos ne bo vojaških manevrov.

Liverpool, 22. avgusta. Iz Liverpoola prihajajo vesti, da je stavka že končana, kar pa ne odgovarja resnici. Lordmajor je brzojavno poročal lordu Churchilu o situaciji ter prosil, da se parlament ne razide, predno ni sklenil zadostnih zakonov, ki onemogočijo nadaljne stavke.

Nevihta v Ameriki.

New York, 22. avgusta. V Severni Dakoti je razsajal včeraj hud vihar, ki je porušil več hiš. Pod razvalinami so našli 10 mrtvih in nad 40 težko ranjenih.

Gospodarstvo.

— **Tečaj za uporabo sadja in zelenjave** priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 11. do 15. septembra s sledečim sporedom: V ponedeljek, dne 11. septembra od 2. do 4. popoldne: Pomen konserviranja sadja in zelenjave. Vzroki pokvarjenja sadja. V torek, dne 12. septembra od 8. do 10. dopoldne: Kipenje. Kisanje zelenjave. Konserviranje zelenjave v kozarcih in puščicah. Od 10. do 12. dopoldne: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4.: Naprava mezge (zalzna, mozge, povidla in zdriza). Od 4. do 6. popoldne: Praktične vaje v šolski kuhinji. V sredo, dne 13. septembra od 8. do 10. dopoldne: Vlaganje sadja v kozarce. (Naprava kompota). Shranjevanje sadnih konzerv. Od 10. do 12. dopoldne: Praktične vaje v šolski kuhinji. Popoldne od 2. do 4.: Naprava soka in jagodičevja. Od 4. do 6. popoldne: Praktične vaje v šolski kuhinji. V četrtek, dne 14. septembra: Dopoldne od 8. do 10.: Praktične vaje v sušenju. Popoldne od 2. do 4.: Obiranje in spravljanje (shranjevanje) sadja. Vlaganje sadja v zaboje, košarice in sode v svrho kupčije. Od 4. do 5.: Praktične vaje v sadovnjaku in sadni kleti. V petek, dne 15. septembra: Dopoldne od 8. do 10.: Naprava sadjevca (mošta). Setava sadja in mošta. Kipenje mošta. Naprava oceta. Od 10. do 12. dopoldne: Praktično razkazovanje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4.: Ravnanje s sadjevcem, bolezni sadjevca in ravnanje s pokvarjenim sadjevcem. Napravljanje. Od 4. do 5. popoldne: Praktične vaje v vinski kleti. Predavanje od 11. do 14. septembra so namenjena v prvi vrsti gospodinjam in dekletom. Predavanja dne 14. in 15. septembra pa bolj našim gospodarjem. Tečaja se je udeležiti vseh 5 dni, ali pa tudi samo prve tri dni, ali pa tudi zadnja dva dneva. Ker se sprejme le omejeno število udeležencev, se je treba priglasiti do 1. septembra. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega, ki za podporo pravočasno prosijo, povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano 2 K na dan. Vendar se izplača podpora le tistim, katerim se je izrecno dovolila.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca julija 1911. l. sledeče prispevke:

I. Prispevki iz nabiralnikov:

M. podr. Maribor i. s.: Nar. dom 17 K, Meden 6 K, V. Vrtnik 3 K, skupaj 26 K; gostilna Čad, Spodnji Rožnik 17 K 55 v; podružnica Mokronog i. s.: M. Majcen 14 K 24 v, St. Šlajpah 1 K 76 v, T. Majcen 3 K, B. Mevželj 42 K 35 v, A. Brilc 2 K 76 v, skupaj 64 K 11 v; M. Praprotnik, Homec 7 K; gost. Muha, Lokev 2 K 50 v; trnovsko župnišče, tu 12 K 60 v; gost. Bauman, Št. Ilj 2 K 40 v; podr. Fram 26 K; M. Lončar, Tržič 15 K 08 v + 6 02 v = 21 K 10 v; m. podr. Kamnik i. s.: Kemperle 1 K 17 v, Malovrh 1 K 70 v, Fajdiga 4 K 17 v, čitalnica 13 K 30 v, Trpinc 23 kron 67 v, Žerovnik 49 K 90 v, Kenda 4 K 21 v, skupaj 98 K 12 v; podružnica Lonjer i. s.: Ferljuga 1 K 75 v, konzumno društvo 1 K 40 v, Kljuder 1 K 65 v, Župan 1 K 60 v, skupaj 6 K 40 v; m. podr. Radovljica i. s.: Lectar 17 K 22 v, Kuustelj 6 K 68 v, Triglav 1 K 80 v, skupaj 25 K 70 v; M. Grabijan, Adlešiče 4 krone 12 v; podružnica Vuzenica 15 kron 20 v; gost. Fatur, Št. Peter 5 K; D. Starovašnik, Slov. Bistrica i. s.: Krulc 5 K, Novak 3 K 20 v, hotel Austria 10 K 50 v, skupaj 18 K 70 vin.; gost. Thaler, Železniki, 7 K; m. podr. Celje i. s.: Nar. dom 12 K 10 v, Stadt Graz 3 K 75 v, Ploj 8 K 70 v, Confidenti 4 K 06 v, Ravnihar 11 K 65 v, dr. Hraševec 3 K 20 v, skupaj 43 K 46 v; L. Petovar, Ivanjkovci 7 kron; m. podr. Krško i. s.: Coklin R. 9 K 14 v, Gregorič 6 K 30 v, Rupert 5 K 55 v, Jerman 5 K 31 v, Vanič 7 kron 27 v Šener 25 K 52 v, Seagneti 7 K 36 v, skupaj 66 K 45 v; M. Amf, Sežana 7 K; Bole, Št. Andraž 11 K; Iv. Tomšič, Igavas 11 K 50 v; podr. Prevalje i. s.: Hrast 26 K 90 v, Lahovnik 10 K, skupaj 36 K 90 v; podr. Vel. Lašče i. s.: Hočevar 14 K 50 v, Somrak 22 K, Pucelj 16 K, Hočevar (Lenček) 8 K, Hočevar (Pad) 6 K, Gruden 10 K 60 v, Dolšak 10 K 30 v, skupaj 87 K 40 v; podr. Ilirska Bistrica i. s.: pri Žefi 5 K 81 v, hotel Ilirija 5 K, hotel Tomšič 1 K 53 v, kavarna - čitalnica 1 K 23 v, gosti. J. Tomšič 87 v, Žnideršič 1 K, Kregar 33 v, Brinšek 10 K 05 v, Ribarič 9 K 03 v, skupaj 34 K 85 v; A. Žnideršič, Lož 4 K 20 v; J. Vidmar, Kapele 2 K 10 v; gost. Brinove. Vransko 10 K; J. Dolenec, tu 1 K 40 v; gost. Peče, tu 2 K 70 v; Iv. Perhavc (Štrajzelj) 2 K 30 v; F. Pavšek, tu 4 K 70 v; gost. Cuzak, tu 2 K 20 v; A. Anžič, tu 1 K 10 v; P. Turk 1 K 10 v; P. Križ, tu 5 K 20 v; Činkole, tu 10 K; M. Črne, tu 1 K 50 v; Pri Krofu, tu 2 K 40 v; T. Mencinger, tu 1 K 40 v; pri Golobčku, tu 6 K; omizje Bohinjski kot pri Zlati kaplji, tu 9 K 80 v; Pri fajmoštru, tu 7 K 40 v; Pri kolovratu, tu 1 K 10 v; »Sokol«, tu 40 v; zlata riba, tu 2 K; pri Kralju (Solncu), tu 60 v; Maček, tu 3 K; Goriška klet, tu 6 K 10 v; Debevec (na Bregu), tu 1 K 20 v; Matjan, tu 9 K 30 v; pri Črnem orlu, tu 50 v; pri Aueru, tu 7 K 70 v + 2 kroni 10 vin. = 9 kron 80 vin.; hotel »Štrukelj«, tu 15 kron 60 v + 13 K 90 v = 29 K 50 v; hotel Ilirija, tu 1 K 20 v; južni kolodvor (Seidl), tu 13 K 60 v; podrunica Polenšak i. s.: Šori 1 K 21 v, Lovrec 2 K 35 v, skupaj 3 K 56 v; A. Majzelj, Št. Jernej 10 K 91 v; Lj. Plavšak, Št. Jur 10 K; hotel Lloyd, tu 2 K 10 v; K. Zgubin, Krmin 4 K; A. Kržič, Rakitna 2 K; m. podružnica, Celje i. s.: Nar. dom 14 K 36 v, Ploj 8 K, skupaj 22 K 36 v; podr. Devin i. s.: Ples 14 kron 50 v, Urdik 8 K 01 v, skupaj 22 kron 51 v; uradno osobje mestne hranilnice, tu 200 K; podr. Devin i. s.: Trčon 3 K 94 v, Šuc 2 K 53 = 6 kron 47 v; m. podr. Radovljica i. s.: Kunstelj 4 K 46 v, Bartol 8 K 90 v, skupaj 13 K 36 v; A. Stritar, Sv. Križ 11 K; F. Šlajpah, V. Loka 7 K; gost. pri Levu, tu 24 K 60 v; Novi svet, tu 20 K 70 v + 6 K 20 v = 26 kron 90 v; pod Skalco, tu 1 K 40 v; Češark, tu 1 K 30 v; gost. Bevc, tu 2 K 20 v; gost. Belič, tu 2 K 20 v; Blaž, tu 2 K 20 v; pri Figovcu, tu 1 krono 50 v; traf. Kleinstein, tu 1 K 40 v; pri Lipi, tu 2 K; trg. Jelačin, tu 2 K 60 v; pri Mraku, tu 1 K 80 v + 4 K = 5 K 80 v; gost. Dražil, tu 1 K 80 v; pri Črnem medvedu, tu 3 krone 50 v; gost. Novak, tu 1 K 50 v; pod Gabrom, tu 4 K 50 v; pri Kroni, tu 2 K; L. Cvetnič, tu 2 K 70 v; podružnica Kozina i. s.: Ilirija 2 K, Dobrila 2 K 27 v, Čebolin 1 K 04 v, Adrija 44 v, Kozina 1 K 20 v, Žerjav 20 v, Raca 2 K 40 v, Počkaj 34 v, skupaj 9 K 89 v; Jos. Vidmar, tu 25 kron; gost. Robič, Limbuš 10 K; gostilna Ševar, Rakek 10 K; V. Watzak, Šmartno i. s.: Kaliger 72 v, Čikago 1 K 05 v; Primfalk 2 K 42 v; Fortuna 48 v, Lajovič 50 v, Berišek 2 K, Robavs 6 K 58 v, Razboršek 70 vin, Zore 1 K 07 v, skupaj 15 K 52 v; Jos. Komljanec, Ptuj i. s.: čitalnica 4 K 12 v, Mahorič 2 K 39 v, Muršec 1 K 50 v, Zupančič 51 v, Brenčič 2 K 57 v, Kurež 1 K 46 v, skupaj 12 K 55 v; M. Gombačeva, Matavun 10 K 20 v; Beli vol, Celje 3 K 50 v; Nar. dom, Celje 2 K; Korže, Slov. Gradec i. s.: Kac 2 K, Nar. dom 13 K 44 v, skupaj 15 K 44 v; J. Borštnik, Krka 3 K; kav. Geiger, Kranj 13 K; m. podr. Ljutomer i. s.: Sever 8 K 40 v, Sršen 4 K 07 v, Kukovec 6 K 20 v, Rajh 8 K, skupaj 26 K 67 v.

II. Prispevki podružnic:

Kranjsko: Ljubljana, šenklavško - frančiškanska 28 K + 2 K = 30 K; Kamnik ženska 134 K; Kamnik m. 68 K 87 v; Ljubljana, šentpeterska ž. 500 K; Ribnica ž. 50 kron +302 K = 352 K; Krško ž. 105 kron 60 v, Krško m. 97 K 95 v; Kal 70 K; V. Lašče 76 ; Metlika 22 K; Škofljica 269 K; Begunje 58 K; Radovljica m. 68 K 70 v; Stari trg 150 kron + 18 K 70 v = 168 K 70 v; Ljubljana, šentpeterska m. 312 K; skupaj 2332 K 82 v.

Štajersko: Maribor, m. 10 kron + 33 K, skupaj 43 K; Ormož, m. 5 K; Poljčane 47 K + 23 K 34 v, skupaj 70 K 34 v; Ponikva 30 K; Vuzenica 38 K; Limbuš 13 K 30 v; Brežice, ž. 10 K; Vransko 22 K; Celje, m. 500 K; Gradec, izvenakad. 231 kron 94 v; Konjice 175 K; Sevnica 80 K; Ljutomer, m. 102 K 81 v, skupaj 1321 K 39 v.

Koroško: Prevalje 37 K.

Primorsko: Gorica, m. 200 kron; Gorica, ž. 478 K; Trst, ž. 1000 kron; Rocol 350 K; Solkan 400 K; Št. Andrež 136 K; Kred 45 K 76 v; Prvačina 50 K; skupaj 2659 K 76 v.

Nižje Avstrijsko: Dunaj, izvenakad. 414 K.

III. Zbirke časopisov:

»Slov. Narod«, tu 379 K 68 v.

IV. Prispevki od družbenega blaga:

P. Magdič, tu, od nar. znakov 100 K; kolinska tovarna, tu od družbene kave 900 K; prva slov. zaloga čaja in ruma, tu 60 K; A. Oset, Tolsti vrh, od slatine 7 K 20 v, skupaj 1067 K 20 v.

V. Prispevki za obrambni sklad:

Podružnica Planina pri Rakeku 200 K; F. Papst, Celje 5 K; M. Lj. Novak, Gradec 8 K; J. Bregant, Maribor 3 K 33; J. Štefan, Zagreb 5 K; L. Petovar, Ivanjkovci 5 K; L. Cvetnič, tu 5 K; Efem, Gradec 10 K; Janko vitez Bleiweis - Trsteniški, tu 5 kron; kreditno društvo Kranj 200 K; Iva Sabadin 20 K; A. Žiberna, Trst 5 K; dijaki II. državne gimnazije 29 kron; moška podružnica šentpeterska 23 K; učenke dekliške šole na Acquedotto v Trstu 116 K; iz Rudolfovega i. s.: R. Dolenec 208 K 84 v; Iv. Škrlj 135 K 83 v; dr. A. Poznik 105 K 19 vin.; Iv. Maselj 118 K 52 v; F. Wokač 21 K 17 v; K. Rozman 53 K 24 v; dr. J. Globevnik, tu 103 K 01 v; B. Skalicky 153 K 22 v; Iv. Krajec, 62 kron 34 v; narodna čitalnica 212 K 27 v; Ed. Kastelic 50 K; moška podružnica 108 K; dr. J. Šavnik, Trst 5 K; ž. podr. Gorica 100 K; dr. A. Brenčič, Celje 200 K; R. Wasič, Celje 200 K; E. Kristan, tu 10 K; podružnica Stari trg 200 K; podružnica Cerklje (Dolenjsko) 100 K; posojilnica Sežana 50 K; A. Zwenkel, Št. Peter 200 K; omizje samec pri Zlati kaplji, tu 16 K 40 v; dr. A. Kraigher, Sv. Trojica 200 K; F. Šerko, Cerknica 200 K; slovenski zaplotniki v Opatiji in Voloskem 200 K; pogrebno društvo pri Sv. M. Magdaleni, Trst 50 K; podružnica Konjice 25 K; dr. Podlesnik, Velenje 40 K; A. Doljan, Postojna 200 K; Pazinski Slovenci 10 K; Fr. Papst, Celje 5 K; izvenakad., Dunaj 250 K.

VI. Razni prispevki:

Dr. J. Sernec, Celje, kaz. poravnava S. St. 5 K; Golobovi fantje, tu izkupiček za rože 1 K 20 v; delavke tobačne tovarne, tu 3 K; F. Gornik, Rakek, preostanek za venec † A. Kozlevčar 10 K; K. Dolenc, Mödling 4 K; St. Logar, Ajdovščina, kaz. poravnava 10 K; veselica požarne brambe v Motniku 3 K 50 v; F. Zupančič, Kranj, preostanek za 2. nagr. venca 11 K 50 v; učenke dekliške šole na Acquedotto v Trstu, dar 25 K 50 v; M. Medved, Zagorje 20 K; A. Ravnihar, Rakek 7 K; vesela družba v Olševku 3 K; E. Krulej, Gradec, nabral med tovariši mesto venca † tovariša J. 13 K; F. Šlajpah, V. Loka, mesto venca † F. Brinškovi 10 K; slov. dijaki nabrali 30 K; dr. R., dr. St., dr. P. in P. darovali 40 K; Lj. Lipej, Brežice, nabrala pri g. Schweigerju 13 K; Iv. Rebek, Celje, mesto venca † dr. Filipiču 10 K; od tarokpartije v Logatcu 10 K; narodni ženin, tu 40 K; F. Stare, Kolovec 10 kron; Škedenjske Slovenke 5 K; F. Martelanc, Trst 3 K; abstinenti proti tobaku, Št. Juri nabrali 4 K 80 v; R. Viher, Vuhred, nabral 17 K 50 v; Iv. Torhar, Podbrdo, nabral 5 K; Katinka Guštin, Metlika 3 K; Anton, Maks, Pavel, Stanko, Ivo 10 K 90 v; učenci enoletn. učn. tečaja, Krško 20 kron 50 v; Al. Hudovernik, tu nabral nar. davka 27 K; neimenovana, Kobarid 9 K; ženitovanje J. Ulčarj„ v Gorici 7 K; učiteljski abiturijenti, Maribor 36 K 76 v; J. Mermolja, Selo, nabral 16 K; nekdo, mesto vstopnine v cirkus 2 K; M. Detiček, Celje, mesto venca † dr. Filipiču 10 K; M. Marinček, Tržič 6 K 20 v; A. Pegan, Idrija, neka kaz. poravnava 5 K; rodbina Pernatova, Slov. Gradec, mesto brzojava 2 K; F. Oset, Trbovlje, nabral 7 K; Ormoška dekleta, nabrale 25 K 15 v; prodan tolar 1 K 60 v.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 20. avgusta: Marija Narobe, delavka, 78 let, Radeckega cesta 11.— Hermina Ravšelj, rejenka, poldrugi mesec, Streliška ulica 15. — Marija Gričar, posestnica, 37 let, Elizabetna cesta 2.

Dne 21. avgusta: Ivana Tomšič, vdova c. kr. vadniškega učitelja, 59 let, Obrežna steza 2.

Dne 22. avgusta: Mihael Plevel, bivši mizar, 44 let, Radeckega cesta 11. — Ana Pavšek, hči tovarniškega delavca, 16 mesecev, Karolinska zemlja 2.

V deželni bolnici:

Dne 16. avgusta: Matej Verbič, preglednik voz juž. želez., 31 let. — Ivan Meglič, občinski ubožec, 58 let.

Dne 18. avgusta: Marija Korbar, nabiralka las, 47 let.

Dne 19. avgusta: Fran Bokal, občinski ubožec, 47 let.

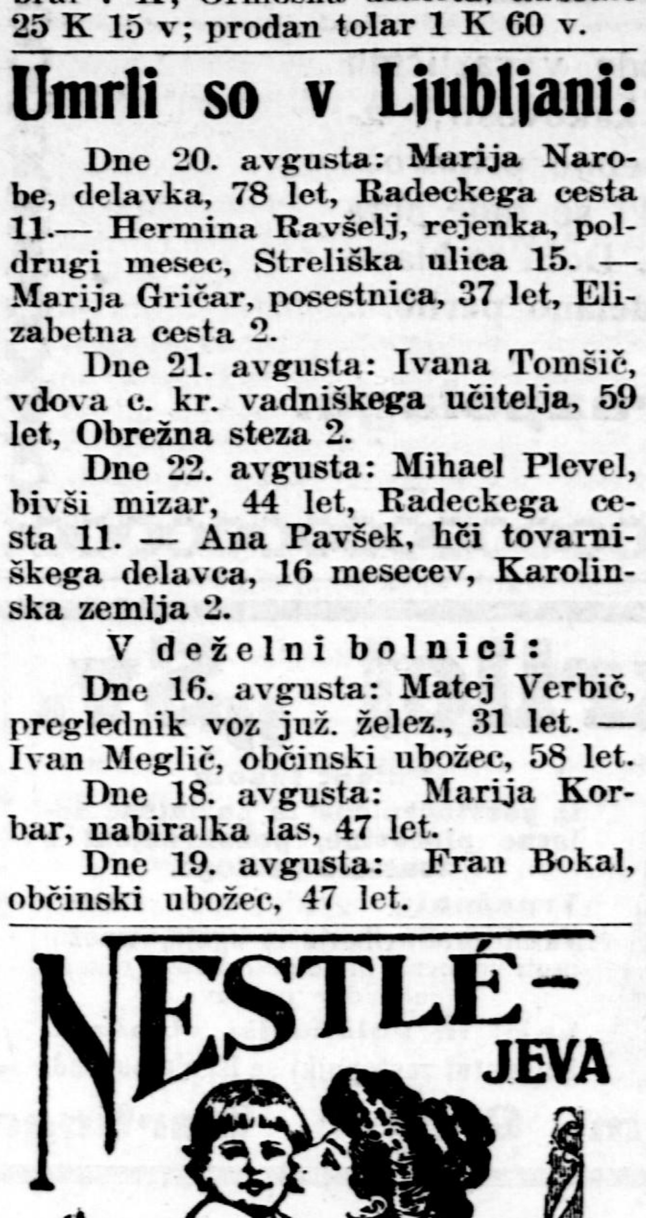

Priznano močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so

KINTA kolesa.

Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Špecial. trgovina s kolesini posam. deli. Izposojevanje koles.

Serravallo-vo

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepča živce, poboljša kri in je **rekonvalescentom in malokrvnim** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

:: Izborni okus. ::

Večkrat odlikovano.

:: Nad 7000 zdravniških spričeval. ::

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 22. avgusta 1911.

Naložbeni papirji.	Denarni	Blagovni
4% majeva renta	92·10	92·30
4·2% srebrna renta	95·90	96·10
4% avstr. kronska renta	92·10	92·30
4% ogr. „ „	91·05	91·25
4% kranjsko deželno posojilo	94·10	95·10
4% k. o. češke dež. banke	93·65	94·65
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 ⅕	416·—	428·—
„ „ „ 1864	600·—	612·—
„ tiske	308·50	320 50
„ zemeljske I. izdaje	294·—	300·—
„ „ II. „	280·60	286 60
„ ogrske hipotečne	247·50	253·50
„ dun. komunalne	510·—	522·—
„ avstr. kreditne	502·—	514·—
„ ljubljanske	86·10	92 10
„ avstr. rdeč. križa	70·75	76 75
„ ogr. „ „	47·70	53 70
„ bazilika	35·50	39·50
„ turške	248·50	251·50
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	476·—	478·50
Avstr. kreditnega zavoda	656·25	657·25
Dunajske bančne družbe	548·25	549 25
Južne železnice	123·25	124·25
Državne železnice	743·60	744·60
Alpine-Montan	838·50	839·50
Češke sladkorne družbe	318·—	321·—
Živnostenske banke	281·—	282·—
Valute.		
Cekini	11·36	11·40
Marke	117·37⁵	117·57⁵
Franki	95·30	95·40
Lire	94·65	94·85
Rublji	253·50	254·25

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 22. avgusta 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911	za 50 kg	11·71
Pšenica za april 1912	za 50 kg	11·91
Rž za oktober 1911	za 50 kg	9·71
Koruza za sept. 1911	za 50 kg	8·30
Koruza za maj 1912	za 50 kg	8·10
Oves za oktober 1911	za 50 kg	8·96

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm

avgusta	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
21.	2. pop.	732·6	28·7	p. m. jzah.	del. jasno
„	9. zv.	733·1	22·2	sr. jzah.	jasno
22.	7. zj.	732·6	18·2	sl. svzh.	del oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 22·4°, norm. 18·3°. Padavina v 24 urah 0·0 mm.

Kontoristinja

ki službuje pri večjem podjetju, stenografinja in vajena korespondence, izurjena v strojepisju, 2854

želi sedanjo službo premeniti.

Cenjene ponudbe se prosijo na upravništvo „Slov. Naroda“ pod šifro **„Kontoristinja“**.

Izvrsten, skoro nov

avtomobil

se zaradi rodbinskih razmer za 3500 K

proda 2853

event. tudi na obroke. — Vprašanja pod **„Silno ceno“** na upravništvo :-: »Slovenskega Naroda«. :-:

Ogrski piščanci l. 1911.

nežnega mesa, veliki, debebeli, popolnoma za klanje, pridejo zajamčeno živi, 6 — 8 franko na dom po povzetju K 6·50 (12—14 komadov K 12·60.

Eksportna tvrdka Kaphan, Körâmezö Marmàros Ogrsko

N B Presno maslo iz kravjega mleka, naravno čisto, zabojček s 5 kg franko K 9·80; 4 litre malinčnega soka K 5.—

Za 1. september iščem 2858

snažno stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin, v sredini mesta ali v dvorskem, kolodvorskem okraju ali na Poljanah. — Ponudbe z navedbo cene do 25. t. m. na upravn. »Slov. Nar« pod „učitelj“.

Jako ugodna prilika!

V najem! Na prodaj!

Takoj se odda

prodajalna

pozneje tudi gostilna v trgu v sredini Savinske doline na Spodnjem Štajerskem. Poslopje stoji ob križišču dveh prometnih cest. Poleg hiše nova ledenica, zraven dobra pitna voda, vrt z mladim drevjem zasajen, stavbišče, ena njiva. Arandirano in ograjeno ugajalo bi tudi za penzionista, ker je sosed graščak. Se tudi takoj proda; kupnina K 22.000; plačilni pogoji dogovorno.

Naslov se izve pri upravništvu „Slovenskega Naroda“. 2859

Pozor! Pozor!

Dobro idoča

trgovina

z mešanim blagom,

v jako prometnem kraju na Dolenjskem,

se proda pod prav ugodnimi pogoji.

Več pove J. Elsner v Litiji.

Pozor! 2857 Pozor!

Knjigovodja

ki zna sestavljati bilanco, za ameriško knjigovodstvo, izredno samostojen delavec, 2853

:: se išče za večje ljubljansko podjetje. ::

Znanje obeh deželnih jezikov pogoj. Ponudbe z zahtevo plače in navedbo referenc samo od delazmožnih gospodov na upravništvo »Slov. Naroda« pod :: **„Samostojen knjigovodja“**. ::

Narodna knjigarna

:: v Ljubljani ::

priporoča naslednja dela:

		broš.	vez.
Adrejev Levstik: Rdeči smeh	K	1·40,	2·40
Aškerc: Izlet v Carigrad	»	—·80	
» Prešernov album	»	2·40	
Beg: Ustoličenje koroških vojvod	»	—·30	
» Slovensko nemška meja na Koroškem	»	1·40,	2·40
» Narodni kataster Koroške	»	—·60	
Beneš-Šumavsky: Brodkovski odvetnik	»	1·50,	2·50
Bojan: Doktor Holman	»	—·50	
Burnett: Mali lord	»	1·60,	2·60
Cankar: Aleš iz Razora	»	1·50,	2·50
*** Časnikarstvo in naši časniki	»	—·80	
Čech Svatopluk: Med knjigami in ljudmi	»	—·50	
Erjavec-Sajovic: V naravi	»	1·20,	1·70
Halévy: Dnevnik	»	—·60	
Jurčič: Zbrani spisi I.—XI.	»	1·20,	2·—
Jelinek: Ukrajinske dume	»	—·30	
Lah: Vaška kronika	»	1·70,	2·70
Lipič: Strahovalci dveh kron I./II. à	»	1·—,	2·—
*** Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka	»	—·80,	1·60
Murnik: Najhujši sovražniki	»	—·60	
Oblak: Stara devica	»	—·60,	1·60
*** Razne pripovesti	»	—·80	
Remec: Ljubezen Končanove Klare	»	1·50,	2·50
» Premaganci	»	—·60,	1·60
» V študentovskih ulicah	»	1·50,	2·50
» Zadnji rodovine Benalja	»	1·50,	2·50
Rušic: Mina	»	1·20,	2·—
Senčar: Čez trnje do sreče	»	1·20,	2·20
Šepetavec: Zaljubljeni kapucin	»	1·—,	1·80
*** Štiri ruske slike	»	—·60,	1·60
Theuriet: Undina	»	—·90	
Trstenjak: Slovensko gledališče	»	2·—	
Vesel: Libera nos a malo	»	1·40,	2·20
Zarnik: Zbrani spisi	»	1·—	
Žun: Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu	»		3·—

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

so ravnokar izšle v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani. Oba zvezka veljata broširana 2 K 40 v, vezana 3 K 20 s pošto 20 v več. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

Dve gospici, 2798 dijakinji

se sprejmete na hrano in stanovanje.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Sprejme se v mesto na Gorenjskem

kontoristinja - začetnica.

Ponudbe pod **„Začetnica“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 2860

Zanesljiva 2792

učenka

se takoj sprejme

v trgovini s papirjem **Marije Tičar, Ljubljana, sv. Petra cesta št. 26.**

Službe išče

vpokojeni orož. stražmojster, star 38 let, vešč obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Primerno službo sprejme bodisi v mestu ali na deželi. — Prijazne ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 2837

Trgovec vstopi kot 2811

kompanjon

v večjo trgovino oz. tovarno.

Poudbe pod **„10.000“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Lep lokal za trgovino 7302

na najbolj prometnem prostoru v Ljubljani, pripraven tudi za vsako obrt

se takoj z opravo ali brez oprave odda.

Pisma poštno ležeče pod **„Lokal“**

Spretni tesarji

dobe trajno delo in lepo plačo. 2820

Hellingbauten, Reka, oddelek B.

Mlad inteligenten trgovec

želi prevzeti dobro provizijsko

zastopstvo

proti povrnitvi vožnih stroškov ali tudi proti fiksni plači. — Cenjene ponudbe pod šifro **„dobro upeljan“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 2815

Naznanilo preselitve.

Svojim p. n. naročnikom vljudno naznanjam, da sem

preselil svojo krojaško obrt

v Vegovo ulico št. 2

nasproti deželnemu dvorcu

in prosim, da me tudi v prihodnje počastijo s svojimi cenjenimi naročili.

2830 **W. Plachota**

Vegova ulica štev. 2.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljani 1913

Sv. Petra cesta štev. 27

.·. Lepe zračne sobe. .·.

Priznano fina kuhinja.

Izborne pijače. Nizke cene.

Lepi restavracijski prostori.

Največji restavracijski vrt v Ljubljani

2172

NIZOZEMSKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA NA DUNAJU I., ASPERNPLATZ 1,

(v lastni palači) z zavarovanim kapitalom 380 milijonov, rezervami 113 milijonov in najcenejšimi tarifi sprejema trgovske izobražence kot vnanje uradnike in krajevne zastopnike pod izvrstnimi pogoji. Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko: Gradec I., Schmiedgasse 40. Glavni zastopnik za Kranjsko: Ciril Globočnik, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

ANTON ŠARC, LJUBLJANA.

Izdelovanje perila. pralnica in svetlolikalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

‚TETRA‘

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša, posebno priporočljivo za osebe, ki se rade pote in zoper prehlad. Dobi se blago :: in po meri izdelano perilo. ::

Vzorci na razpolago.

1977

„Z“ svetiljka

je najmožnejša in najvarnejša vseh električnih svetiljk.

2843 **Zaloga in prodaja:**

Franc Zeleznik, Ljubljana, Sodna ulica 6/I.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovža) in Sv. Petra cesta 8

Nikelnasta moška ura z verižico	od K	4·50	naprej
Prava srebrna „ „ „ „	„ „	9·70	„
14 kar. zlata „ „ . . .	„ „	44·—	„
Nikelnasta damska „ z verižico	„ „	8·50	„
Prava srebrna „ „ „ „	„ „	9·50	„
14 kar. zlata „ „ . . .	„ „	20·—	„
Uhani zlato na srebro . . .	„ „	1·80	„
14 kar. zlati uhani	„ „	4·50	„

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „Iko“.

Telefon št. 237. **Telefon št. 237.**

Strešni krilci „Sv. Florijan“

1.

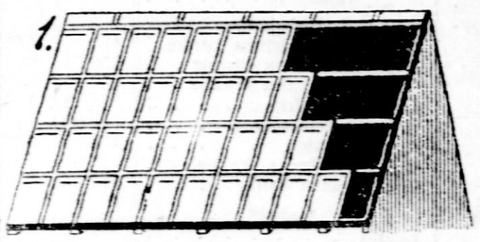

Patent Insom

iz posvinčenjene in pocinjene železne pločevine, pobakrenjeni z asbestno podlogo.

Trpežno! Ceno!

Varni proti viharju in ognju, trpežni proti vremenu, in ne potrebujejo nikake naknadne poprave.

Lažji in položnejši strešnik.

Solventni zastopniki se iščejo povsod.

2.

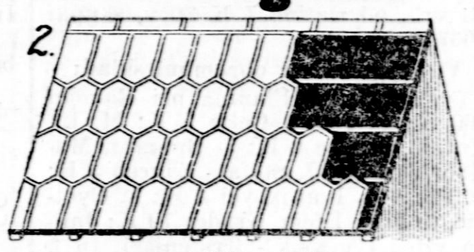

Ludwig Insom, Gradec, Wartingergasse št. 32.

Grofovski 2818

kolegij Waldsee

Gorica.

Edini moški zavod z nemško ljudsko šolo koncesijonirano od c. kr. šolske oblasti.

Sprejmejo se tudi mladeniči, ki obiskujejo v mestu srednjo šolo. — Letna pensija 500 K za ljudsko, 700 K za srednješolske učence. — Natančna pojasnila daje

ravnateljstvo.

C. in kr. intendanca 3. voja.

Št. 7896 l. 1911.

Aviso

zaradi zakupne oddaje sena, slame, drvá in premoga za v postajah

Trst Bazovica Koper	nastanjeno vojaštvo za zagotovitveno dobo od 1. novembra 1911 do 31. oktobra 1912. Ponudbene obravnave se bodo vršile pri	vojaškem preskrbovališču v	Trstu	dne	25.	avgusta 1911 ob devetih dopoldne
Ljubljana			Ljubljani		26.	
Tolmin Sv. Lucija		okrajnem glavarstvu v	Tolminu		28.	
Kanal		občinskem uradu v	Kanalu		29.	
Maribor Strass		vojaškem preskrbovališču v	Mariboru		30.	
Ptuj		okrajnem glavarstvu v	Ptuju		31.	
Gorica		vojaškem preskrbovališču v	Gorici		1.	septembra
Kormin		občinskem uradu v	Korminu		2.	
Celje		vojaškem filial. preskrbovališču v	Celju		4.	
Slov. Bistrica			Slov. Bistrici		5.	
Trbiž Malborjet Rabl		občinskem uradu v	Trbižu		6.	
Bovec			Bovcu		7.	
Radgona		okrajnem glavarstvu v	Radgoni		9.	
Celovec		vojaškem preskrbovališču v	Celovcu		11.	
Beljak (Jezero)		vojaškem filial. preskrbovališču v	Beljaku		12.	
Koče		občinskem uradu v	Kočah		13.	
Bruck na Muri St. Marein		okrajnem glavarstvu v	Brucku na Muri		14.	
Judenburg			Judenburgu		15.	
Gradec		vojaškem preskrbovališču v	Gradcu		16.	
Gradišče Ronki		okrajnem glavarstvu v	Gradišču		18.	
Tržič			Tržiču		19.	
St. Vid na Glini			St. Vidu na Glini		20.	
Volšperg			Volšpergu		21.	
Poreč			Poreču		22.	
Rovinj		občinskem uradu v	Rovinju		23.	

Zato obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri gori navedenih obravnavalnih mestih razgrnjeni razglasi in zvezki pogojev, kateri zadnji se dobivajo zastonj pri vojaških preskrbovalnih skladiščih.

2842

V Gradcu, avgusta 1911.

C. in kr. intendanca 3. voja.

Boljša eksistenca

Proti visoki proviziji iščem

pri privatnih odjemalcih dobro uvedene

prodajalce

za splošno lahko razpečljivo blago tekstilne stroke. Dame z dobro reprezentacijo imajo prednost in nudi prodajanje celo kot postransko opravilo dobre dohodke. — Natančne ponudbe prosim pod šifro **„P. E. 4045“** na Rudolfa Mosse, Praga, Příkopy 6. 2802

3278

Šivarka

se takoj sprejme proti dobri plači.

Salon za steznike Mme. Stuzzi,

Šelenburgova ulica 6, I. nadstr.

Pozor trgovci!

V večjem trgu na Spodnjem Štajerskem blizu kolodvora, z veliko okolico

se odda v najem

cela hiša

za trgovino mešanega blaga.

hiša je na najboljšem prostoru zraven cerkve. Zraven so kleti, skladišča, nekaj polja, vrt itd. Letni promet je velik. Naslov na upravništvo »Slov. Naroda« **„Št. 2000“.** 2821

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 5,000.000. **Stritarjeva ulica štev. 2.** **Rezervni fond 610.000 kron.**

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %** **Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.**

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.